

Baltijas Semifohvis.

Iznahf Jelgawā ik nedetas.

Maksā bes preefūhtischanas: no 1. Maija lihds gada galam 1875 — 1 r. 50 f.; par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 10 f., par 3 mehn. 60 f.; ar preefūhtischanu: no 1. Maija lihds gada galam 1875 — 2 r.; par gadu 2 r. 50 f., par pusgadu 1 r. 40 f. un par 3 mehnēsheem 90 f.

Nedakšja un ekspedīcija Rātolu eelā № 2. — Sludinajumus pīenem h. Allunana l. grahmatu bohde, Rātolu eelā № 8.

№ 7.

Treschdeenā, 11. Juni.

1875.

Rāhditais: Sinas. Soite starp lohpu un sīmes kohfschanu. Par uhdēna pīeedēnu us trauka dibenu. Par uhdēna pīeedēnu us sahda trauka fahnu feenahm. Statistikas sinas par Kurfēmes pagastu magasīnēm. Kreetns dehls.

Sinas.

No Nihgas. Te ir beedriba: „die literārisch-praktische Bürgerverbindung“ kas nopeetri dīsenahs, manameem truh-kumeem aisslihdseht. Tā kā kohku no wina augleem, tā arī scho beedribu no winas darbeem war pasīht. Wina dauds puh-lejusees us skohlas laukā, kļusā lehnā garā, wina ir gah-dajuse īai gaisma iplahthas; wina bija tā, kas pīrmo kurl-mehmo skohlu pīe mums dibinaja; wina ar ir pīrma, kas skohlu preefīch neredsīgeem luhko apgahdaht. Tagad jau trihs gadi, kāmehr ar scho darbu eejahka, un ūwehtdeen 25. Maijā bija skohlnieku pahrlukoschana; jo lihds ūhim tik meitenes (6) usnemtas, kas sem Valentīnowitsch jaunkundses wadišchanas, zilweku ūdīshwei par gohdu un labuteek audīnatas. Par atbildehm bijis ko pīeezatees. Pahrlukoschana ūstahwejuše: laisīchana, rakstīchana, rehkīchana, bīhbeles ūstahstos, Bahzu gramatikā, geografijā, dellamajījā un wairak balsu dīseedaschana.

Par buhw-kohku un kuramā eerahdischanu preefīch Baltijas krohna pagastu magasīnēm, skohlahm, ūlimneeku un nabagu-nameem, kas lihds ūhim notika bes maksas, ir Baltijas komitejas preefīchlikums Bīsaugsti 25. Aprili 1874. g. apstiprinahts, pehz kura, salihdsinoht Baltijas gubernas ar wišahm zītahm gubernahm no Kreewijas Eiropas dalas, par wajadsigu atrasts: wišu tahdu bes maksas eerahdischanu us preefīchu atzelt un ūkween preefīch pagasta skohlu buhwēhm, ja palihdsibas wajadsiba apleezinata no laukā skohlu pahrluhka waldibas, Domehnu ministeram doht teesibū, buhw-kohku eerahdischanu par pušomalku atlaud. Baltijas Domehnu pahrwaldiba pīemin, ka ta wišas luhgschanas, kas us buhw-kohku woi kuramā eerahdischanu ūhmeesēs, kas zaur preefīchejo likumu aīsleegta, atstahs bes atbildes.

Zetortā ūrgu isskahde no wišahm Kreewijas dāk-lahm buhs Māskawā no 4. lihds 16. Septembrim. Ūrgus-preti nemt preefīch ūstahdes eesfahks 4. Septembrī un beigs 8. Septembrī. Zīenīschanas algas apspreechana notiks no 8. lihds 11. Septembrim. Zīenīschanas alga teek pīespīesta no ihpaschas ūprateju komīssijas. Kāmehr ūprateju komīssija strāhdā pīefawa darba no 8. lihds 11. Septembrim, neteek neweens ūts ūstahdes ruhmi eelaists. Ūstahde tiks preefīch publikas atklahta 11. Septembrī un ūlēgtā 16. Septembrī. Beidsamā deenā tiks pahrdohti uhtrupi ūtē ūstahditajeem apūhmeti ūrgi. Pīe ūstahdes

tiks veelaisti ūkweem ehrseli un ūhwees, kas Kreewijem ūradījschees. Ūstahdei buhs trihs nodalas.

- I. nodalla preefīch jahjameem ūrgeem
- a) ūkaidri Anglu ūrgi, kas leeli 2 arschines 2 werschoki un pahrlāk, par ehrseleem ūenīschanas 1ma alga 1000 rublu, 2tra alga 700 r., 3ʃha alga 500 r., 4ta alga 300 r., par ūhwehm ūenīschanas 1ma alga 600 r., 2tra alga 500 r., 3ʃha alga 300 r., 4ta alga 200 r.
  - b) ūkaidri Arabesku ūrgi, kas leeli 2 arschin. 1 wersch. un pahrlāk, par ehrseleem ūenīschanas 1ma alga 1000 r., 2tra alga 700 r., 3ʃha alga 500 r., par ūhwehm ūenīschanas 1ma alga 600 r., 2tra alga 500 r., 3ʃha alga 300 r.
  - c) ūmagee jahjamee ūrgi, kas leeli 2 arschines 3¹/₂ werschoka un pahrlāk, par ehrseleem ūenīschanas 1ma alga 600 r., 2tra alga 400 r., 3ʃha alga 300 r., par ūhwehm ūenīschanas 1ma alga 400 r., 2tra alga 300 r., 3ʃha alga 200 r.
  - d) ūeeglee jahjamee ūrgi, kas leeli 2 arschines 2¹/₂ werschoka un pahrlāk, par ehrseleem ūenīschanas 1ma alga 500 r., 2tra alga 300 r., 3ʃha alga 200 r., par ūhwehm ūenīschanas 1ma alga 300 r., 2tra alga 200 r., 3ʃha alga 150 r.
  - e) Donas un zītu ūtepu ūrgi, kas leeli 2 arschines 1¹/₂ werschoka un pahrlāk, par ehrseleem ūenīschanas 1ma alga 300 r., 2tra alga 200 r., par ūhwehm ūenīschanas 1ma alga 200 r., 2tra 150 r.

Pīe ūhmeem. Ja Donas ūtepu ūrgi par derīgeem atrasti, buht par wāschlotajeem preefīch ūeegleem jahjameem ūrgeem, tad teek ūenīschanas alga pa-augstinata us̄ mehra, kāhds apāksh d nolikts, us̄ 500 un 300 rublē.

Bes minetahm ūenīschanas algahm wehl preefīch ūhmees ūpāschneeka tāhs ūrgu audīnatas, kurā ūrgs ūradījs, kam apāksh a, b, c, d, un e, pīrma ūenīschanas alga pīespīesta, tohp ūpīprests ūlēta medals no 100 rubleem.

II. nodala preefīch brauzameem ūrgeem:

- a) ūkīhotaji, kas leeli 2 arschines 3 werschoki un pahrlāk par ehrseleem ūenīschanas 1ma alga 600 r., 2tra alga 500 r., 3ʃha alga 400 r., 4ta alga 300 r., 5ta alga 200 r., par ūhwehm ūenīschanas 1ma alga

- 400 r., 2tra alga 300 r., 3fha alga 200 r., 4ta alga 100 r.
b) leeli brauzamee sirgi, kas 2 arschines $3\frac{1}{2}$ werschoka un pahrak, par chreleem, zeenishanas 1ma alga 400 r., 2tra alga 300 r., 3fha alga 200 r., par kehwehm zeenishanas 1ma alga 275 r., 2tra alga 175 r., 3fha alga 125 r.

Bes minetahm zeenishanas algahm wehl preeskib ihpaschneeka tahs sirgu audsinatawas, kurā sirgs radijees, kam apakscha a un b pirma zeenishanas alga peespreesta, selta medals no 100 rubleem.

III. nodala preeskib darba sirgeem.

- a) sirgi preeskib smageem wesumeem, kas leeli 2 arschines 3 werschoki un pahrak, par chreleem zeenishanas 1ma alga 300 r., 2tra alga 200 r., 3fha alga 150 r., par kehwehm zeenishanas 1ma alga 200 r., 2tra alga 150 r., 3fha alga 125 r.,
b) leeli darba sirgi preeskib semkohpibas kas tur 2 arschines 3 wersch. un pahrak, par chreleem zeenishanas 1ma alga 300 r., 2tra alga 200 r., 3fha alga 125 r., par kehwehm zeenishanas 1ma alga 200 r., 2tra alga 150 r., 3fha alga 100 r.,
c) maši darba sirgi, kas leeli 1 arschinu 14 werschoku un pahrak, par chreleem zeenishanas 1ma alga 250 r., 2tra alga 150 r., 3fha alga 125 r., par kehwehm zeenishanas 1ma alga 200 r., 2tra alga 125 r., 3fha alga 100 r.

Bes minetahm zeenishanas algahm wehl preeskib ihpaschneeka tahs sirgu audsinatawas, kurā sirgs radijees, kam apakscha a b un c pirma zeenishanas alga peespreesta, fudraba medals no 10 rubleem.

Zeenishanas algas kohpā, bes medaleem 20,000 rublu, Sirgi kam zeenishanas algu nepeespreech, war panahkt medalus un usteikshanas rakstus.

Sirgi no daschahm Kreevijas widu fugahm, kā: Kleperi, Finijas, Schmuždu, Vajatkas, Kasanas, Sibirijas un Mehseņes sirgi, tiks usnemti un peeschkirti nodalaī preeskib laukfaimneebas darba sirgeem.

Kehwes, kas jau reis atnesušahs, arri gruhsnejas un ar kumeleem tiks peelaistas iſtahde un pee mehroshchanahs ar ziteem sirgeem zeenishanas algas pehz, wiſas trihs nodakas; turpretim sirgi, kam jau 1872. gadā, us treschās iſtahdes, peespreesta pirma zeenishanas naudas alga, neteek peelaisti no jauna mehrotees pehz schahs algas.

Zeenishanas alga tiks sirgeem peespreesta: par labako iſskattu un eiju, us ko jahjamee sirgi vahrluhkoti tiks apſedloti: sohlos, rikſchōs un aulōs, bes ka wajadžihgs buhtu winus eepreeskib maneschā eejahdiht, bet brauzameem sirgi: aijjuhgti. Chrseli un kehwes, lai veederretu kam peedere-dami, tiks pee iſtahdes tik tad peelaisti, ja nau jaunaki par tschetreem un ja nau wezaki par astoneem gadeem.

Ar schahm wainahm nedrihkt sirgi peenemti tikt us iſtahdi: a) ar duſulu (Bauchschlag), b) ſilu gremſejus, c) ar streijahm, d) ar wainu, ko Kreevi kypbā ſauz, e) ar wahrdi: ſlimi sirgi.

Lai iſtahditajus preeskib laukfaimneebas darba sirgu nodalaī jo wairak peewilkstu, teek ſemkohpju beedribas us-aizinatas, pee ſchahs iſtahdes peedalitees. Schi veedali-ſchanahs war trihſkahrtigi notikt: a) zaur uſaizinashanu

paſihiſtamu ſaimneku, kas darba ſirgus audſe, lai us iſtahdi fuhta; b) zaur fuhtmu noſuhtifhanu, c) zaur zeenishanas algas iſlikſhanu.

No weena un ta pascha iſtahditaja neteek pahrak par trim ſirgeem frohna ruhmi uſnemti.

Bariba preeskib ſirgeem kona ruhmi tiks, us peepraſi-ſhanu, pehz nolikta tirgus ſneegta.

Sirgi, kureem us iſtahdes wainas zelahs, kas ziteem ſirgeem war ſkahdeht, teek tuhdat iſtahditajeem dohti at-pakat; tee, kureem nekahda ſihpama ſehrga, ja iſtahditaſiſ wehlahs, tohp nodohti iſtahdes lohpu ahrſtim preeskib iſ-ſeedeſchanas.

Preeksib katra ſirga wajaga leezibas par winna tehnu un mahti un wehl ſinas pehz apakshejā preeskibrafsta.

Sinas: N. N., kas us iſtahdi ehrseli jeb kehwi fuhta.

Sirga wahrds, no kahdas waſlas zehlees, zik wezš, leels, kahdas krahfas un ar kahdahm noſihmehm.

Peeſi hme. Wehl wehlahs ſchahs ſinas: a) kur ſirgs radijees: (gubernā, aprinkī, ſahdschā); b) zik ihpaschneekam ſirgu wina audſinatawā no ſchahs fugas, wai tahu paſchu; c) woi audſinatais ſirgus no ſchahs fugas jeb tahuſus paſchus pahrdohd un daudſmaj kahdā tirgū?

Schahs ſinas ir janosuhta zetortas ſirgu audſinashanas aprinka pahrwaldneeka fungam, general-majoram Hartung, Maſkawā, Dowar eelā, walſts ſirgu audſinashanas pahrwaldibas namā.

Iſtahditajeem teek dohta atweegſinaſchana no dſelſzetu beedribahm.

(Pehz Waldbibas wehſtneſcha).

Pehz Pehterburas Kreewu awiſes pahrspreech tagad kara-ministerija par likuma preeskiblikumu ſirgu nodohſchanas deht kara laikā. Zaur zaurim wiſch ſa-eijoht kohpā ar Brubſchu likumeem ſchihs leetas deht un faturoht ſchahdus noſazijumus:

Kara ſpehku ſafauzoh, tikschoht ari ſirgu ſkait ſoteikts, zik no katra ſchikras nemami. Wiſ ſoteikts ſkait ſtikſchoht iad iſdalihks pehz ta ſkaita, zik katra gubernā un aprinkī karam derrigu ſirgu, aprinkī atkal tikschoht eedaliti ſirgu nodohſchanas apgabaloš (kantonos). Ar mas atſwabinashanu wiſi karam derigi ſirgi ſtahw apaksch kara deenesta peenahzibas. Tapehz nebuhs nekahda iſpirſchana, bet ſirgs pats, ja derrihgš, karā nodohdams. Wiſi ſirgi, kas ſchah ſkartā, tiks weenā weetā ſowestī un tad pahrluhkfoti. No- dohſchanas weetā tiks tad tee ſirgi pehz wiſ ſchikrahm iſ-lohſeti. ſirgu, kam lohſe kriht, war, us wiſ ſchahneeka wehleſchanohs, us ſitu pahrmainiht. Ja nepeeteek tas ſkait, tad truhkums, zaur lohſi, no augſtahkahn ſchikrahm iſlih- džinajams; ja ari to truhktu, tad pilſehta un lauku wal- dibahm truhkſtoſchi no ziteem ſirgu uemſchanas apgabaleem japehr. Par katu preti nemtu ſirgu frohnis makſa 40 lihds 80 prozentos wairak par to tirgu, kas regimentei preeskib ſirgu iſpildiſchanas apſpreesta. Katram ſirgam wajag apauſchu, trenſi un $1\frac{1}{2}$ ajsiſ gara ſtrika, un ja mas, preeskibkahjahn buht apkaltahm. Ja apauſchu un trenſes truhkt, tad 1 r. 50 kap., ja ſtrika truhks, 50 kap., par katu truhkſtoſchu pakawu 50 kap. jamakſa. Us nodohſchanas weetū ſuhta katra ſagasts kaleju ar wajadſigeem pakaweeem. Pee katra apturas weetas us zela, pa kuru kara deenesta komiſars eet, wajaga gaidiht us katreem diweem ſirgeem weenam pawaditajam un us il trim prasteem ſaldateem

weenam weenjuhga schkuhtneekam (pastam), no kureem sal-dateem aissween weens us fescheem sirgeem nahk. Pawad-neeki par welti jasulta, par schkuhtneeku teek mafsahts.

Sirgu nodohschanas aprinkos tiks ihpaschhas kommissijas iswehletas un fastahwehs is diweem suhtneem no pilsehtas woi lauk-aprinka (Landschaft) un weena no gubernatora apschmetapolizejas wihra. Schahn kommissijahm jaskatahs us to, ka sirgu skaiti un labums aprinki nemasotobs. Lihds 1. Novemberim katru gadu sirgi pee winnu ihpaschneekem japaahrluko. Iki pehz desmit gadeem noteek wišpahriga sirgu skaitishana.

Starp Kreewiju un brihwalsti Peru isgahjuschā gadā slehgts tirgoschanas un kugoschanas nolihgums ir Wijaugstī apstiprinahts.

Kalugas gubernā pehrn, no 1. Novembera 1873 lihds 1. Novemberim 1874, ir 40,521 lohpu un putnu no wilteem saplehti, kura skahde us 110,214 rubleem apspreesta. Pat pilsehtas eelausfchees wilki, lohpus un putnus plohsidami.

Wjatkas gubernā, Malmischkas aprinki, esoh, pehz Wjatkas gubernas awisehm peles spihkerds par 206,587 r. 3 kap. labibas ja-ehduschas. Woi nebuhs tai starpā ar dimkahju peles bijuschas, dohmahs daschs lasitajs; bet teescham gruhts foħds ir, kur peles bareem usbruħk.

Ap Almuru brihnum meschi degoh. Telegrafa drahts weetu weetahm, zaur degoscha kohla gabschanohs, farauts.

Widemes landtags ir atwehlejis preeksch Rihgas politehnikas us trim gadeem katru gadu 4000 rublu.

Wilandē tiks mujschneezibas gimnasija atwehrta. Preeksch schahs atwehlejis von Stryck 10,000 rublu un barons Aleksander von Uerfull atkal 10,000 rublu.

Professors Jeffen ir mirris. Winsch bij ilgus gadus par Tehrpatas lohpu skohlas direktori. Wina nopolni us lohpu ahrsteschanas lauka winam drohſchinahs nemirstamu flawas wahrdu.

Jelgawas mahzitaja k. Conradi luħds valihga preeksch nabadvineem, kas 26. Aprili pasaudejuschhi gandriji wiſu sawu labumu zaur uguns greħku, kur nodeguſchas Herzog-muischas Kihſchu sahdschā trihs mahjas (Gesinde) un zetorta mahja apreksch Titelmindes. Katru dahwanu fanemschoht ar firsnigu pateizibu. Zeen. Conradi kungs ar to parahda iħstu zilwelki mihlestibu, un mihlestiba, augsta zeenishana, un pateiziba lai ir wina alga!

Wirswaldijschana par teesas leetahm Pohlōs stahweja lihds schim pee Keisera majestetes Pascha Kanzeleijas, tagad wina pahrzelta us teesu ministera.

Morschansk, tirgoschanas pilsehta Tambowas gubernā, nodeguje. 25. Maijā, pehz puſdeenas pulksten 5, pee leela wehja, uguns iszehlees un jau ap pulksteen 11 gandrihs wiſa pilsehta stahwejuše uguns leefnās. Wairak baſnizu, wiſas boħdes, magajnas, spihkeri, pastes nams, telegrafa stanzijsa, daschas teefnizas fadeguſchas. Għażiex neħas nau eespeħts. Ir ziti zilwelki fadeguſchi. Jo wairak uguns is-pleħtees, jo leelaks weħjix zehlees, kas feħtas apgħafis un jumtus nozehlis. Skahde dauds milijonu fasneids.

Parisē apspreests no fatautigas fapulzes, kas no 17 Waldbahm fafuhita, ka weena weeniga pahrvaldiba par meħreem un fwareem, un prohti Parisē, usturama. Pahrvaldibu wedihs komiteja, kas no 14 tautahm fastahdita un kura skaita minn flawenaki leetas prateji buhs. Komi-

teja tiks ik pehz fescheem gadeem us puñi atjaunota zaur generalsapulzi to no Waldbahm fuhtito. Tagad ir is-wehleti: par presidentu generalis Ibannez is Madrides, par sekretoru professors Hirsh is Neienburgas Schweižija, par direktoru professors Gowi is Turines. Ta' tad meħs redsam, ka agrak pee fatautigas fapulzes par telegrafa leetahm Beħterburga, ta tagad pee schahs fapulzes, ka leetas, kas wiſus ajsnem, neteek wiſ, ka agrak tas notika, no Walstim wairiew fewiſħki, bet kohpā pahr un apspreesta.

Jelgawas schi gada Jahuu apmekletajeem par ħinu isfludina iſtahdes isriħlötaji eeksf „Rig. Zeit. Nr. 126“ taħs atweeglinaschanas, kuru deħl wini ar dsejjesszelu un garainu kugu beedribahm faweenojusches. Meħs atfau-zamees us taħm sinahm, kuras meħs schihs leetas pehz jau ħawwa 2. numeru dewijschi un peeminam tik, ka Leepajas garainu kugu beedriba wehl weenu rubli no katra platscha atlaidu, ka tadeħl us minn kuga „Dagmar“ par turp un atpaka braukschanu mafsaħas par 1. plazi 7 r., par 2. plazi 5 un par 3. plazi 4 rubli; ka us Rihgas garainu kugu beedribas kugeem: „Admiral,“ „Leander,“ „Düna“ un „Riga“ no un us Beħterburgu ta zena par 1. weetu 10 r., par 2. weetu 8 r. un par 3. weetu 4 rubli;

no un us Rehweli un Hapsalu ta zena par 1. weetu 8 r., par 2. weetu 5 r. un par 3. weetu 3 rubli buhs un ka us Jelgawas dsejjessela mafsaħas:

no Rihgas us Jelgawu un atpaka 1. schkirā 1 r. 96 kp.,	
2. schkirā 1 r. 49 kp. un 3. schkirā — 84 kp.	
no Olejas us Jelgawu un atpaka	" — 35 "
no Krimoneem (R. Friedrichshof)	" — 40 "
no Behnes	" — 76 "
no Auzes	" — 93 "
no Renges	1 r. 24 "
no Moscheikeem	1 r. 56 "

Preeksch 1. un 2. schkirā atpaka brauza mäs biljetes tik starp Rihgu un Jelgawu isdohs.

Saimneezijsas nodala.

Saite starp loħpu un semes kohpſħanu.

Katrs, kas vuħlejħas atrast zelu, kurti kaudis wed pee labħħa schanas, apstahjabs pee fainmeezibas ka pee darboschanas kuras mehrkis ir: no dabas preeksch zilwekeem un loħpeem eeguħt uſtu. Saimneezijsa ir darboju seħħs pee walstibu un tautu selfħanas, wina neħs feni walstibu speħku, droħschibu — un tirgoschanas diħgli.

Swarigakħas fainmeezibas nodala ir lauku un lopu kopsħħana, lai gan taħs jau no wezeem laikeem un weħl tagad pee daschadahm tautahm ne-atroħd weenadu zeenifħħana.

Lopu un semes kohpſħana, abas kohpā un weenliħdfigi koptas, atmet dauds kreetnakus augħlu, ne ka katra ihpaſchi preeksch feniż; toħmr roħnħas kawekki, kas taħdu fawee-notu fainmeezijsu ne-atlaux, par plem. stahwi kalki, mihgħi-nejjas lejas, tirqus vrasifħanas un t. pr.

Lai waretu labaki atsiħt fai tiegħi jekk starp lopu un semes kopsħħana, tad ja-aplu hlo: lopu kohpſħana schirkta

no semkopibas; semkopiba schirkta no lopu kopschanas un ari abas kohp.

Ka lopu kopschana bes Semkopibas war istikt, par to naw ko schaubitees; daba pate preeskoh lopineem gahdah baribu. Muhsu mahjas lopu djsimtene, ka doma, atradahs Ajijah, tapehz pee mums seemu tee ir kohpjami, bet newis dabas glabaschanas atstahjami; tik kajotaji war ar saweem lopu bareem par sahlainahm stepehm, no seemas aufstuma netrauzeti, bes semmes kopschanas lopus audseht. Pee wineem lopi war jautri un weseli buhf, bet fugu pahr-laboschana newar tahdah mehrah notikt, ka pee pastahwigas pahrraudschanas, tas ir kad tee atrodahs ar semkopibu faweenotah buhschana. Ari jaunu lopu audsefchana neno-teek fahrtig; tai laikah, kad jaunaudsejameem lopeem waijadfigs dot labibu, wineem taks naw, un kad nu lopu nahkama wehrtiba pa leelakai dalai no winna audsinafchanas atlezz, tad prohtams, ka ihpaschi audsinafchanas brihdis ja-eewehro. Ta tad filtas semes eespehj lohpus gan ari atschirus no semkopibas tureht, kaut gan tee schahdah wihsenekad tik dauds ne-eenesihhs, ka tas faweenotah faimneezibah eespehjamis panahkt.

Pawisam zitadi ir ar semes kopschanu; schi nebuht newar bes lopeem istikt, wifumafak jatur tahdi lopi, kas preeskoh semes apstrahdaschanas un waijadfigu meslu eeguhfchanas derigi. Bet zaur to ween ka lopi minetu wajadsibu deh faimneezibah atrodahs, wehl nau peerahdihts, ka tur ari par lohpukohpschanu tohp gahdahis; pa leelakai dalai faimneezibas lohpeem zita noluhka un stahwokla nemehds peeschkirt, ka kahdai maschinei. Un tomehr starpiba starp djsihwu radijumu, kas mums us daehdaschadu wihsenees bagatus auglus, ja to tik pehz fahrtas audsejam un apkohpjam, un starp nedsihwu maschini, kas muhsu paschu rohku darbs un mums tikai weenpusigi pee darbeem nahk palihgah, — schi starpiba ir ne-eismehrojama!

Sinams, lohps, nepareissi kohpts un turehts, tikai mas ween eenahfschanas kuplina, ka tas ihpaschi vee Kihneescheem un Japaneescheem redsams. Truhkums speesch laukus ta apstrahdaht, ka no teem tik dauds raschojumu eeguhu, lai waretu jawas waijadfibas peepildiht. Ta ari preeskoh auglu parvairofchanas par isdewigalo bij peenemis trihs-lauku sistems (fahrtia, rinda); taisniba, ja semkopis us nahlotni neskatahs, tad zaur schi sistemu raschojumus us ihsu laiku war paleelinah; schi teek katru gadu diwas treschahs dalas no laukeem aisenemis ar labibu un weena trescha dala stahw papuwé, sagatavorjama preeskoh nakanas rudsu un kweeshu fehchanas. Ne reti gadahs, ka pat ari tai nenowehl meera un fahdu dalu apfehj ar lineem un t. j. pr.

Schahdu semes kopschanu gan newar fault glujschi schirktu no lopu audsefchanas, — bet gan schirktu no kreetnas lopu kopschanas. Schi semkopju eenahfschanas paleelakai dalai fastahw eeksh semes raschojumeem, un tahda faimneeziba ir gauschi skahdig a paschais semei, tapehz ka dauds mineraligu jeb ne-organisku dalu ar labibas un linu pahrdochhanu teek iswestas pahr robeschahn, kamehr pee labakas lohpukohpschana semes angli lohp isleetati un wehrtie likti zaur pelau parvairodameem kohpeem, kas atkal no ohtras pusas suhdus wairo un lautus meslo un ta tad semkopjeem diwkahrtigu labumu eenes.

Zo tas spehzigais, augstais dabas likums: „semei ja-

atdod, kas no taks nemts,“ paleek ari semkopibah muhscham pastahwigs un ne-aisteekams un atreebjahs breefsmigi, kur to nizina.

Pee mineta faimneezibas sistema semes wifwairak tik to dalu, kas salmos atrohdahs, dabo atpaka, graudi ar sawu bagato faturu teek pahrdohti, jo zitadi semkopis newaretu pildiht sawas waijadfibas. Schis systems tapehz tad ar it atmetams.

Organisku dalu juschana tik dauds nebuhtu juhtama, ka neorganisku jeb mineraligu dalu bohja eschana. Mineraligu semes faturu waram eeskatih tka no muhsu tehwu tehweem atstahmu mantojumu, no kura mehs waram auglus nemt, bet pascha kapitala ne-aistikt; ar kapitala masinashanu masinatohs ari augli, lihds pehdigi weens ka ohtris buhtu isdeldehts.

Wahzi un Angli tahdu, ar lopukopschanu nefaweenotu semes kopschanu sen atmetuschi, paredsedami nakotnes pohtsu; ari pee mums schi nepareissiba eet gadu no gada masumah. Ur teesham, ja semes ar weenu paleek ne-augligaka, zit ilgi tad gan warehs us muhsu drumahm kupsas wahrypas libgtees?

Ta gribam lai semes augliba nemasinoth, tad semes un lopu kopschana jasaweno, tad semkopim semes raschoujumi nau wairs taisni us tirgu jawed, bet tee zaur kreetnaku lohpukohpschanu ja-isleeta un ja pahrwehrschi par ta fauzameem lohpukohpschanu produkteem, tas ir: veenä, sveestä, seerä, taukds, galä, wilnä un t. pr., ko wifu bes nekahdos skahdes no faimneezibah war iswest.

Bet lai abas minetas faimneezibas eespehku faweenoti kopt, tad tihrumi ja eedala us wairak fehjahn, ka buhtu spehjams abolinu, wihsus, salnu un zitus preeskoh lohpukohpschanu produkteem. Nemsim par peemehru gowi no videja labuma, kas gada laikdu dohs lihds 1400 stohpu veena; ja stobs zaur zaurim makfatu 4½ kap. f. tad tas jau istaisa eenahfschanu no 63 rbl. f. Sinams, peenä wehrtiba nebuhs masala, kad no ta sveestu un seeru isgatwohs; bes tam wehl ari ziti no aufchä mineteem produkteem atmet leelu leelahs eenahfschanas.

Pee atihstitahm tautahm semes un lopu kopschana eet roku rokas, tapehz ka ta winas eenes dauds wairak labuma; bet tur preti daschi no muhsu semkopjeem ir lohti weenpusigi, — wini suhz semmi, kamehr ta' wehl spehj auglus dot. Tahda laupidama semes kohpschana dara loti nedroshu nakotni. Bet ja gribam lai semes kohpschana seltu, tad waijadfigs lopukopschanu wairak eewehroht, ne ka lihds schim. Un — kas nefehsch rohkaslehyi turedams, tas are war dauds ko panahkt. — Krenku J. — Gorkos.

Par uhdens speedeenu us traufa dibenu.

Kad kahdah traufa uhdens atrohnahs, tad winsch speesch tikpat us dibenu ka ari us fahnu seenahm. Ja mehs tahdu zilinderawihfigu spani nemam, ka tas eeksh (Fig. 23.) re-

Fig. 23.

Fig. 24.

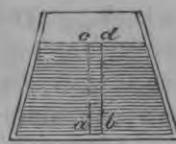

Fig. 25.

djams un kam seenas us lohti stahwas ir, tad uhdens spee-
deens us dibenu buhs lihdsigs ta schlihstuma fwaram, kas
trauka atrohnahs; jeb ar ziteem wahrdeem tas spee-
deens us trauka dibenu, buhs lihdsigs uhdens
stab a fwaram, ka pamata plachums ir trauka
dibens un uhdens stab a wifus augstums pahr
dibenu par augstuma mehru. Schis vats likums
der ari preefsch traufeem, ka seenas us augschu waj farau-
zahs waj ispleeschahs; tapehz ari tas uhdens speedeens us
trauka dibenu pee spana (Fig. 24) buhs masaks un us tra-
uka dibenu pee spana (Fig. 25) leelaks, neka uhdens fwars,
kas spani ir. Pee spana (Fig. 24) to it weegli war sapraast,
tapehz us dibenu buhs masaks speedeens, neka ta wifa
uhdens fwars ir, tapehz ka tahs spana flihpahs seenas ari
weenu datu no uhdens fwara palihds nest. Bet to, tapehz
pee spana (Fig. 25) dibenam leelaks speedeens japazeesch,
neka tas uhdens fwars spani ir, to schahdi luhkosim is-
tulkoht:

Mehs nemam kaut kahdu dibena weetu ab, tad schai
weetai japazeesch tas speedeens no wifa ta uhdens stab a
abed, kam ab par grunts plachumu un uhdens wifus
atstatums no dibena par augstuma mehru ir. Kad eelsch
uhdens, ka mehs to pee fig. 21 redsejahn, ifkatriis spee-
deens, kas no kaut kahdas puses nahk, us wifahm pusehm
weenlihdsigi isdalahs, tad ifkatra ar ab weenâ leelumâ
buhdama trauka dibina weetina kahdu paschu speedeenu pa-
zeetihs, ko ab pajeesch.

Lai nu gan pee fig. 25 tas uhdens speedeens us trauka
dibenu leelaks ir neka wifus tas uhdens fwars, kas trauka
ir, tad tomehr tas traufs ar uhdensi, us fwareem usliks,
wairak neswehrs, neka pateefigajs uhdens fwars isness,
tapehz ka uhdens ari us augschu pret tahn flihpahm fee-
nahm speesch, kas tam speedeenan us dibenu pretim strahda.

Ta mahjiba par speedeenu us dibenu un wina isple-
schahanahs us wifahm pusehm atrohn labu isleetschanu eelsch
ta nosauzamas Real a speestawas (Fig. 26), pee kuras
ar it mas uhdens leelu speedeenu
war panahkt. Schis traufs it zilin-
dera wihs ar stiprahm seenahm,
kurâ ta isspeeschama leeta starp di-
wahm plachihm atrohnahs, no
kurahm apaksheja feeta wihs ar
zaurumeem. Kad nu zilinderis ar
schlihstumu peepildihs, us to paschu
usfkrhwe zeeti wifus mahku, kam
widu us lohtes wihs stahws garsch
bet schaurs stohbris, (kas bilda pa-
ihsinati simehts). Ja scho stohbru
ar uhdensi peepilda, tad ar mas
uhdens fwaru war leelu speedeenu
us dibenu panahkt. Schahdas spee-
stawas teek dauds bruhketas, kad
no kaut kahdas leetas grib ar auf-
stu uhdensi fulu isspeest.

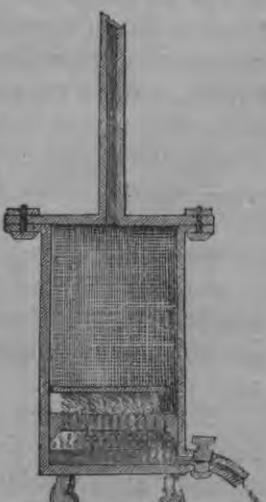

Fig. 26.

Par uhdens speedeenu us kahda traufa
fahnu seenahm.

Tapat ka us dibenu, tapat ari us kahda traufa seenahm
uhdens speesch. Bet schis speedeens nau us wifahm seenas
weetahm weenahds, wifsch paleek leelaks jo dritaka ta
weeta.

Kad pretim stahwochhas seenas weenadu speedeenu
zeesch, tad schis speedeens sawâ starpâ usfwerahs. Bet
kad eelsch weenas no tahn abahm seenahm pataifa zau-
rumu, ka uhdens war notezeht, tad ta preti stahwochha
seenaa leelaku speedeenu zeesch, neka ta seena, kurâ tas zau-
rums. Ja scho zaurumu vezh patifschanas war aistaisht
un atdariht, tad, ka tas eelsch fig. 27 redsams, to traufu
lohtes wihs pafkar aif kahda pawedea. Ja
tad to zaurumu attaifa, tad tas traufs wairs
nepaliks taisni karajotees, bet paschkohbisees us
to puji, kas eepretim tai puji, us kuru puji tas
uhdens tek.

Schi istekoscha uhdens atpafkal sperohsch
spehks teek ari preefsch tam isleetahts, lai ar
winu war maschinas, sudmalas u. t. j. pr.
strahdinah. Pa Pinu semi gandrihs leelaku dasu no
uhdens sudmalahm ar tahn atpafkal speroschu uhdens
spehku strahdina. Tahn kustinamu spehku pirmo reis
1750. gadâ wihrs ar wahrdu Segner esfahla preefsch
sudmalu strahdinaschanu leetaht.

Ka tahn istekoscha uhdens atspereohsch spehks eespehj
ratu rink greest, to mehs redsam eelsch fig. 28. Mehs re-
dsam leelu zilinderi, kas ap
fawu aif gresschahs, no
schazilindera, kam apafschâ
eelsekti stohbri un pa kuru
galeem uhdenis istek. Wi-
seem stohbreem tas uhdens
istezechanas zaurums ir us
weenu puji un tas zilinders
ka ari wifus uhdens rats
uhdens istezechanas puji
pretim gresschahs.

Fig. 27.

Fig. 28.

teek sudmalas wiswairak tanis widos
strahdinatas, kur dauds uhdens nau, bet
schim uhdens leelaka frischana, ta it
ihpafchi Pinu un Sweedru semes. Pee
sudmalu strahdinaschanas wiswairak
tahdas eeriktes ir, ka to mehs eelsch
fig. 29 eevehrojam. Mehs redsam stahwu
zilinderi traufu, kas augschâ wala un
pa kureeni weenumehr war uhdens eete-
zeht. Apafschâ ir tschetti stohbri, kam
galâ tapat, ka eelsch fig. 28 ifkatom us
to paschu puji zaurums, pa ko uhdens
istezechams to zilinderi us to puji gressch, kas tai puji pre-
tim, us kuru puji uhdens istek.

Tahdu turbini masā isskata war iktatris spēhles wihsē no bleka zaur klempteri liktees ustaish, lai no wihsā ta ūho reis isskahstita waretu labak pahleezinatees.

H. Allunans.

Wišpahriga data.

Statistikas finas par Kursemes pagastu magasīnēm.

Varbuht kahdeem laitajeem wehl nebuhs finams, ko tas wahrds statistika apjihme. Tas wahrds statistika ir zehlees no ta wahrda status (Stand, statwoklis). Statistika israhda zaur skaitleem (bes dauds wahrdeem, jo skaitli issaka dauds labaki, nekā wahrdi), kā kahda walsts, guverna, kahda tirgoschana u. t. j. pr. statw jeb atrohnahs; waj kahda seme plaukst waj nihkst.

Gelsch beidsameem laikem iktatra attihstita walsts ruhpajhs, tāhdas statistigas, zaur skaitleem apstiprinatas finas ekraktees, kas israhda, kā eelsch walsts wihsā dasās isskatahs, kas kahdā weetā ir leelā wairumā un kur atkal ūhi pate leeta truhkst. Tāhdas finas nenahk wihs tai walstei ween par labu, kas tāhs ekrahuje, bet ūchahs ari dauds zitas walstis few par labu īleeta.

Pebz ūchahdas eepreelshas isskaidroshanas mehs ūchē muhsu laitajeem wišpirms israhdisim, kahdā wairumā Kursemes pagastu mantas iktatrā aprinkī atrohnahs.

Aprinkī.	Bil iktatrā avrīnski atradabs vēgasteem pederīju wihschū rewijsas dwehfelu.	Bil iktatrā aprinkī 1. Janvarī 1874.	Bil iktatrā avrīnski 1. Janvarī 1874. gadā atradabs labibas magasīnas klebts	Bil 1. Janvarī 1874. gadā atradabs labibas magasīnas klebts	seemas	wafar.	Tāfētwerstu.		rubli.
							seemas	wafar.	
Jaunjelgawas .	21474	22065	27291	1193	3241	154219			
Bentes .	15822	7673	6423	2325	1558	102359			
Tukumas .	20761	10655	11329	2355	1597	164681			
Kuldīgas .	22064	7730	15103	5475	5765	86942			
Bauskas .	20863	12546	9006	5623	5956	35694			
Grobbinas .	18213	11300	9754	1621	1299	106531			
Talsku .	22175	15104	15245	2826	2455	146732			
Alsputes .	20872	11076	10527	2240	2292	167686			
Zlukstes .	18107	10118	14222	3894	4311	28770			
Dobbeles .	31797	20333	16674	6994	6449	197567			
Pa wifugub. kohpā	212148	128600	135574	34546	34923	1191181			

Ūchē nau usnemtas garnījas un kapeiki; tadehk starp ūho un starp Waldibas rehkinumu radisees masa starpa.

Pebz ta virfeja fastahdijuma mehs redsam, ka Kursemē pagasteem eelsch labibas wehl dauds nedīshwa kapitala gul, kas nekahdus auglus nenes; jo ta labiba, kas nebruhketa magasīnas klehti atrohnahs, drohshī istaisīhs miljoni rublu, kas naudā buhdami pagasteem iktatu gadu 50 tuhstoschū rublus prozentes eenestu, ja ūhi labiba buhtu naudā pahrwehrsta. Labibu magasīnēs tikai tanis laikds dereja usglabah, kad satīshchanahs ar tāhlahm malahm zaur dīselszēlu truhkuma bij apgruhtinata, bet ūchinis laikds ar naudu arīneen warehs labibu nopirkst, kas turklāht nebuhs

fawezejuse, kahda desmit gadu un wairāk weza magasīnas labiba mehds buht.

Lai waretu labaki pahrskatitees, var zik weens Kursemes aprinkis magasīnas labibas un kapitala mantas stiapraks par ohtru, tad mehs ūho mantibū isrehkinašim us weenu un us 100 wihschū dwehselehm.

Aprinkī.	Uz finns wihschū rewijsas dwehfs. nahja		Uz weenu wihschū rewijsas dwehfs. nahja	
	labiba, kas 1. Janvarī 1874. gadā atradabs labibas magasīnas klebts	seems. waf.	labiba, kas 1. Janvarī 1874. gadā naudā labibas magasīnas kapitala rubli. kāp.	seems. waf.
Jaunjelgawas	102	126	5	15
Bentes	48	40	14	9
Tukumas	51	54	11	7
Kuldīgas	35	68	24	26
Bauskas	60	46	26	28
Grobbinas	62	53	9	7
Talsku	68	68	12	10
Alsputes	53	50	10	10
Zlukstes	55	78	21	24
Dobbeles	63	52	22	20
Zaurm. pa w. k. apr. pag. kohpā	60	63	16	16
			5	56

Pebz ta augscheja fastahdijuma mehs redsam, ka eelsch magasīnas mantas leetahm tas wišpahrafajs ir Jaunjelgawas aprinkis, kam, tāpat kā Bauskas, Talsku, Zlukstes un Dobbeles aprinkeem, dauds labibas, kas, pahrdohta un naudā pahrwehrsta, magasīnas kapitalu un ar to ari pagastu eenahkshanas lohti pawairotu.

Mehs newaram wihs teikt, ka tanis aprinkīs, kur tee wišleelakee magasīnas kapitala un labibas krahjumi, ari pagasta laudis paši tee wišbagatakee buhs, bet tas gan jaleezina, ka tanis aprinkīs, kur tee leelakee magasīnas labibas waj naudas krahjumi, ari wairāk preeksch nahkāmibas ir gahdahs, nekā ohtradi; jo iktatris ruhpigs nama tehwī negahda wihs preeksch ta azumirkla ween, kurā wihs dīshwo, bet wihs dīshwo dibina few us preeksch labu pastahwešchanu un luhko, kā ir wina behrneem labi pamats preeksch dīshwes buhtu nogruntehts. — Uz preekschū mehs luhkosim ari par zitahm ūchīshwes nodalāhīm un is ziteem apgabaleem statistikas finas pašneegt.

Kreetns dehls.

Stahls is Latvešchū dīshwes, no Lappas Mahrtina.

3. Pehtera tehwīs mīrst.

Pehters palihdseja pa sunu-deenahm tehwam pee seena sawahshanas strahdaht un pawadija brihwos brihschus ar mahzishanohs.

Rahdas karstas deenas wakarā, kad wīai bija wihs deenu nadīsgīt pee seena strahdajuschi un gahja wakarā nogurushī ar grahbekleem us mahju, tehwīs fahla par stiprahm galwas fahvehm suhdsetees, kas gohdigam dehlam leelas rāises darija. Mahjā pahrgahjušči, Pehters palihdseja

tehwam atgehrbtees un gultā eegultees. Winsch palika wiſu nafti pee tehwa gultas fehſchoht, kaut gan pats bija ſtupri peekuſis un meegs wiſam bija lohti wajadſigs, un wehſinaja ar ſlapjahm ſupatahm wiſa karſto peeri un denikus.

Ohrā deenā iſrahdiyahs, ka tehws nebijs wiſ weselaks tapis, bet jo wairak ſaſlimis, un ſahka muldeht. Winsch ſuhtija kalpu uſ pilſehtu pehz ahrſta.

Ahrſts atnahža un, ſlimneku apſtatijis, iſteiza, ka tam eſoht ſtipris karſonis uſgahjis, kurſch praſoht ruhpigu kohpſchanu, un parakſtija ſahles.

Pehters palika arveenu pee ſlimneeka gultas un iſpildija uſ mata ahrſta pawehles. Winsch nebehdaja par ſewi neko, bet wehlejahs tilai, lai wiſa mihlais tehws atkal wesels taptu. Ne deenā, nedj nafti wiſch negahja guleht, bet ſnauda turpat pee gultas uſ frehſla fehſchoht, un pa-mohdahs tuhlin atkal, kad ſlimneeks tilai pakuftejahs.

Wefela nedela bija ta pagahjuſe un pee ſlimneeka nebijs wehl nekahdas ſihmes uſ laboſchanohs manamas. Ahrſts bija gandrihs katra deenā atnahžis ſlimneku ap-raudſiht un uſ Pehtera praſiſchanahm tilai galwu kraftijis un tam peekohdinajis, ſlimneku ruhpigi koht un ſahles kahrtig doht. Kaut gan Pehters, ka kreetnis dehls, wiſu darija, kaſ wiſa ſpehja ſtahweja, tad tomehr wiſa tehwa ſlimiba nemitejahs, bet tapa wehl ſipraka.

Rahda makara, kad ſaule taisijahs patlaban no-eet un wiſas vehdigee ſtari eespihdeja zaur lohgu ſlimneeka ſambari, tad ſlimneeks pahehlahs lehni gultā ſehdu un ſazija wahja balsi uſ Pehteri: „Dehls, palihs man iſ gultas iſzeltees un pee lohga apſehſtees, es gribu wehl ſpoht ſauſiti uſkatiht, jo es juhtu, ka es to pehdigo reiſ redſu, tadehls ka nomanu, ka mana nahwes ſtundina nau wairs tahlu.“

„Deht,“ Pehters atbildeja ſchnukſtedams, „waj tad tu atſahſi mani tik drihs par bahri? Tew wajaga wehl tik ilgi dſihwoht, kamehr buhſchu ſkohlas uſgahjis un wareschu tew wezuma deenā ſameegoſlohi.“

Mihlais dehls, kaut gan ta ir mana karſtakā wehleſchanahs, wehl dſihwoht un mehginaht par tewi tahlaiki gahdaht, tad tomehr mums jaatſiht, ka dſihwiba neſtahw muhſu warā, un ka neweens, pat wiſu warenakais, newar nahwei preiſ turetees. Manas gara azis redſ jau nahwes engeli pee manas gultas ſtahwam, bet man nau no ta ne-nas bailes, tapehz, ka man ir ta laba ſirds apſina, ka ne-efmu ſawu dſihwes uſdewumu nekad tihschi pahrkahpis, ka neefmu ſaweeem lihdsilwekeem neko launa darijis. Tadehls es waru ar meerigu ſidi nahwei preiſ ſtatitees un uſ tureeni aifeet, no kureenes neweens wairs neatgreesifees, un fur tawa mahte jau preekſch kahdeem aſtoneem gadeem aif-gahja. Neiſmijees wiſ par to, ka tu paleezi bahris pa-faulē. Dſihwo tilai ka gohdigam zilwekam peenahlahs, un nemaldees nekad no tikuma zela, kad ari liktens buhſu par tawa nahkamibu ſchā jeb ta nospreidis; tad tawa ſirds tew neko nepahrmetihs un tawa dſihwiba buhſ falda.“

Pehters neſvehja neko atbildeht, bet ſchnukſteja wehl diktaſi. Winsch iſzehla tehwu iſ gultas un apſehdinaja to pee atwehrtā lohga.

Slimneeks ſehdeja labu brihdi un ſkatijahs dohmigs uſ ſpoht ſchā makara ſauli, kamehr ta nogahja aif pakalna un wiſas ſtari nebijs wairs redſami. „Dehls,“ ta winsch

tad uſrunaja Pehteri, „ta ka ſaulei noeijoht deenā gaifma ſahk iſdſiſt, ta ari mana dſihwibas ſwezite taisahs iſdſiſt. Mans dſihwes wakars ir peenahzis un mans pulkiens buhſ drihs notezejis. Es juhtu ilgoſchanohs, no ſchihſ paſaules trohſchana, raiſehm un ruhpem atſwabinahs taptu un muhſu wiſu mihlais mahtes, ſemes klehpī duſeht eet. Tew buhſ jaatmet tahu ſeribas, uſ gimnaſiju eet, un japeeteek ar to, fo tu lihds ſchim eſi mahzijees. Liktens ir par tewi ſitadi nospreidis, neka mehſ abi dohmajam. Tu biji man labſ un kreetnis dehls, ta ka man nebijs par tewi nekad janoflumſt. Paleez jo prohjam tahuſ pats; zeeni tikumus, mihlē ſawu tautu un nepahreij no tahu ſee kahdas zitas tautas, ka to, Deewam ſchel, tagad daschi Latwijas dehli dara, kad tewi ari kahdi laizigi ſabumi uſ to kahrdinatu. Avjohlees man to, tad es wareschu meerigi mirt, jo tad es ſinu, ka tew, kam tagad buhſ jaſahk uſ ſawahm kahjahm ſtaigaht un paſcham par ſewi gahdaht. Klahſees muhſham labi, un tawa ſirds buhſ meeriga un laimiga, kaut gan tew laizigas mantas nebuhs no liktena papilnam ſeckirtas.

„Wiſu, wiſu es apſohlohs,“ Pehters iſſauzahs ſchnukſtedams un ſkuhytija tehwa bahlahs luhpas, „un ſwehreju, ka es ſawu johliſchanu tureschu!“

Tad es waru meerigis mirt, tad mana ſwehſtiba pa-wadihs tewi uſ katra ſohla. Laizigas mantas newaru tew nekahdas atſtaht; bet ja tu ta dſihwoſi, ka gohdigam zilwekam peenahlahs un buhſ ſuzihtigis un ruhpigis, tad war-buht Deewas tewi ari ar tahu apſwehſtihs. Es atwehlu tew paſcham iſwehletees, waj tu Kalna Ohsola mahju pats patureſi, jeb raudiſi ſituri ſahdu weetu uſnemt; jo tu eſi tik tahlu mahzijees, ka mari kaut fur pagasta ſkrihvera weetu iſpildiht. Ja tu ſchē paliku, tad raugi ar ſawu kaiminu, Leijas Ohsolu, meerā un ſatizibā dſihmoht. Ta nau mana waina, ka winsch uſ mani launu prahtu tureja un raudiſia man wiſadi ſkahdeht, jo neefmu uſ wiſu nekad enaida prahtu turejies, nedj wiſam fo launa darijis. Bet to es wiſam pedohdu. Ja tew nepatiktu ſchē palikt, tad atdohdi mahju ar dſimtskunga atlauskhanu manam brah-ſlam; es tizu, ka winsch to atlaus. Atſahj wiſam ari wiſu inwentariumu, kuru lai winsch tew pamasaam nolikdös terminiſ ſiſmaſſa. — Bet nu neſs mani gultā, lai waru uſ ſawu pehdigo ſtundinu meerigi ſataiſtees, un ſuhtu pehz mahzitaja, lai winsch man ſwehſto meelaſtu paſneedi — — —

Pehters darija pehz tehwa wehleſchanas. Wiſa ſirds bija lohti no ſchelkuma pahrkemta, ka jau gohdigam dehſlam, kura mihlais tehws gaida pehdigo ſtundinu.

Mahzitajs atnahža pehz kahdas ſtundas, tureja ihsu luhgſchanu un paſneedſa ſlimneekam ſwehſto meelaſtu. Pehz tam ſlimneeks eemiga meerigā meegā. Pehters nometahu ſee wiſa gultas ſelos un raudaja.

Puſnakts bija jau pagahjuſe, kad ſlimneeks pa-mohdahs un ſahka ar nahwes krampejeem rauſtitees. Winsch gribija wehl runaht, bet ſpehja tilai luhpas kustinaht. Pehters ſkuhytija wiſa rohkas un apſlapinaja tahu ar ſawahm aſarahm.

Pehz masa brihſha ſlimneeks bija nahwes meegā aif-midſiſ. Meers apehnoja wiſa ſeju, un wiſa bahlahs luhpas likahs ſmaidoht, it ka gribetu ſazicht: Tagad es eſmu no ruhpem ſwabads un waru pehz dſihwes gruhtu-meem ſaldi atpuhſtees. Pehters aifſpeeda wiſa azis un

skuhystija wina isdusus hās luhpas. Winsch aisdedsinaja diwas svezes un palika wisu naakti pee lihka nomohdā.

Oħtrā deenā winsch sahla gahdaht, ka waretu sawu miħlo tehwu peeklahjigi paglabah. Tikkai tad, kad tas bija notizis un wina teħws dujeja tuhwà kavseħta mahtei liħdsahs, winsch wehl eefahla par sawu nahkamibu dohmaht.

To padohmu, mahju teħwbraħlam atstahl un pats zitru weetu mekleħt, winsch atrada par labako. Dismitskungs to ari winam atweħleja. Kaut gan wina kaminsch, Lejas Oħsols, tagad nodarbojħas wiħadi, lai waretu wina mahju ar sawu fawneenoh, tad tomehr tas winam nejdewahs. Pagasta teesa nota kċereja wina inwentariumu 500 rubku weħrtibā, kuru winsch teħwbraħlam ar to nofihgħu atstahja, ka tam bija winam schi inwentariuma weħrtiba peezi gaddi jaais mafkha. — Nu winsch sahla dohmaht us weetas mekleħanu eet, kad winsch dabu ja no kahda senakka skohlas heedra weħstuli, kursch Nihgħa pee skuntes dahrnejek W. par dahrnejku mahzijahs, un tam rakstija, ka wina kungħi whelotees kahdu goħdigħu un skohlotu ja-nekkli no sehemm pat mahżekkli, un luħdja to, lai no fawa apgabala kahdu taħdu jaunekkli apgħadajoh, kam patiktoħs par dahrnejku mahżitee.

„Kà buħtu, kad es pats jħo dahrnejka mahżekka weetu peenemtu,” ta' Peħters dohmaja fawa skohlas beedra weħstuli iſlaejis. Labi pahroħ doħmajis, winsch apneħħmaha eet, jo kà jau peemineju, winsch bija aprinka skohla ar patikħanu puķu un taħdu pasihħanu mahżżeejes. Winsch rakstija fawam skohlas beedram, ka wina teħws esohħi fħajjä deenās nomiři, un winsch esohħi teħwa mahju jitam isdevi; tadeħħi winsch buhsxoh pats driħsumā us Nihgu doħtees uu par dahrnejka mahżekkli eestahħees.

Peħz pahri deenahm winsch bija fawas wajad siqalħas grahmatas un drehbes zela soħħma fapakajis un u jeftiħanu qataws. No fawwem draugeem atwadijees un pee weżażu kapeem weħl noraudajees, winsch demħas zelā.

4. Peħters Nihgħa.

Peħters Nihgħa nozejkis, għaż-żejt tublin pee skuntes dahrnejek W., kursch wina skohlas leejħas un atestati iſlaejis, peeneħħma winn ar patikħanu par mahżekkli, un peekohdinajha winam, lai tāpat użżejjixi mahżahs kà aprinka skohla mahżżeejes, nn lai nepadoħħahs netikumeem un kahrdinashanahm, kas leelā pilseħħta daudji jaunekkus wilinajoh.

Peħteram tè bija patihkamis darba laukħ. Ir użżejjibtu winsch mahżżejjahs taħdus un puķiex pañiħi un kohpt. Driħi winsch sinjalha wiflu swieħxsemju taħdus, kuri wina funga leelħas treipuhxhōs auga, pee waħrda nosaukt. Winsch lajji daudji dahrnejku rakstus un mahżibas. Un tā wina sinatniba dahrnejka mahżekkla fneħħsah ihġi laikka ziteem mahżekleem pahri, kuri bija jau pahri gadus mahżżejjus chees. Sweħtdeenās un walas briħxhōs winsch negħiha wijs fawwem beedreem libħi u baleħm un weefiħahm, bet palika mahjja, waj nu fawwā iſtabin kò derigu lajied, jeb pa dahrju un treipuhxheem ap taħħidem darbodomees.

Wina kungħi to ee-weħroħdams, rakhdija winam arweenu laipnu għimmi un pamudinajha wina, ari u preeħxu tā uwestħees. Ziteem mahżekleem sinam tas nepatika, ka minn

kungħi bija pret Peħteri laipnaks neħħi pret wineem, pee ka wina pañiħi ar sawu flisko u swesħħanohs bija wainiġi. Bar to wina għieejha u pprest, kahda wiħse waretu wina kunga az-żiex neustizamu dariħ, bet tas teem nebiha tiki leħti ees-piex, jo wina kungħi paħħawwahs u Peħteri u stiżi bu un Peħters fargajha no wiħam nepareiħib.

Peħters samantoja zaur sawu isweżi, użżejjibtu un goħdigħu u swesħħanohs arweenu wairak fawwa kunga uż-tiżi. W. kungħi mihleja wina un apdahwinja ar jaunu apgehrbu. Kad kahds mahżekkli jeb dahrnejekk bija kò nepareiħi darijis, tad W. kungħi to isbahħadams lika tam Peħteri par preeħxu kien. Tadeħħi nau nemas ja-briħnaħs, ka Peħteri wiċċi beedri eeniħdeja un nizinajha. Bet Peħters neista ħi ja par to neħħi, bet apneħħmaha arweenu użżejjigħi un darbigs valik.

W. kungħi użżejjeb Peħteram ari reħkinus preeħxu wina eekafeereħt. Daudsreis winsch to issu fuhti ja reħkeneem schur un tur pa Nihgas boħdehom un pee dahrju turetajeem, kuri no wina taħdus un feħklas pirka, un katra reiħa Peħters pahnr esa riktiġi wiflu naudu. Kahdrei winsch bija aktar issu fuhti kahdu reħkinu par 125 rubleem eekafeereħt, par kò winsch ari naudu faneħha; bet pahrnahz isatrada, ka W. kunga grahmatu-wedejs bija iż-ġaġi, un winsch newareja tadeħħi naudu tuħlin nodoħt. Negħribedams besdarba gaidiħt, kamehr grahmatu-wedejs pahnrak, winsch eebħa naudu ruħpigi faww darba fwaħrku kabatà un aix-għażiha uż-żeppu strahda. Tur tam tara strahdajoh sħilu un winsch nowilka fwaħrku un uż-żilka uż-żahda leela aħrjemju kruħmu poħda malu, un aix-għażiha strahdadams uż-żahdu żitu treipuhxha nodolu. Tikkai weħl peħz kahdas puġi stundas winsch atgħadha, ka tam fwaħrku kabatà leela naudħas sumu, kuru winsch bija fwaħrku nowilħadams aix-miex. Winsch steidsħa ahri turp, kura winsch bija fwaħrku atstahjis. Bet kahdas leelas isbailes tam uż-ġaġi, kad winsch naudu wairs neatrada fwaħrku kule! — Winsch palika brithinu kà apstulbiż-żi taħħid, tad pahrmekleħja smalki wifas kabatas un wifas weetas. Bet par welti! Treipuhxha ahra durwihs winsch bija no eekħħas aix-żeppu un at-żeppu durriżiż, tadeħħi neweens żilwekk nebija warejjis eeklu. Winsch lajji ja iż-żi roħħas un ktra idha fħurpu un turpu. Bet kien pagħalam, tas pagħalam!

Peħdigħi winsch steidsħa pee fawwa kunga un iż-żejjha tam wiflu pateesfigi, un kungħi tixxejja to winam. Winsch doħmaja ka kahds mahżekkli jeb dahrnejekk buħi s-slepeni treipuhxha eegħajjis un to naudu nojadsi. Tikkai tas bija winam nejsproħtami, kahda wiħse kahds zits warejjis treipuhxha ee-eet, kad durwihs no eekħħi aix-żi, aix-żi biex-xi. Tas winam nenħażza ne prahha, ka Peħters pats buħtu to naudu nojadsi, jo winsch bija ta użżejjibtu wairak reiħes pahrbaudiżi. To skahdi winsch buħtu ppee-żi; bet to winsch għiġi ja labprahha sinjalha, kursch ir sagħiġi, lai waretu taħdu neustizamu żilwekku no faww deenasta atlax. Winsch meernejha Peħteri un peekohdinajha tam, lai nefaka fawwem darba beedreem neħħi par to, kas notizis.

(U preeħxha turpinajums.)

Atbileddams redaktors un isdeweħi: G. Mather.

Madons pa Jelgawas iſſtahdi 1875. g.

Dabujams: 1) pee iſſtahdes ee-eeschanas; 2) grahmatu bohdēs no S. Allunana un Schablowky ē. Katolu eelā.

Makša 10 kāp.

Iſſtahdei 16 ūchikras. Pirmais numurs rahda tekoſchu numuru no viņas iſſtahdes, oħtrais tekoſchu ūchikras numuru veen. R. ap-ſihme Nīhgā, J. — Jelgawā, l. — leetas, W. — Widzemē.

I. ūchikra. Metalu iſſtrahdajumi.

1, 1, D. J. Franz, R., 2, 2, C. Stark, R., 3, 3, Freulieb, R., 4, 4, H. Eichert, R., 5, 5, C. J. Balbian, J., 6, 6, C. Kästner, Leipzigā, 7, 7, A. F. Neijs, R., 8, 8, C. Minuth, R., — no wiſeem nauðas ūkapiji par daſchadi tīgu. 9, 9, A. Kühn, J., daſchadas leetas no alva un britania-metala; 10, 10, J. W. Adler, Maſkawā, daſchadi ūlta iſſtrahdajumi. 11, 11, Aleſander Mathiesen, Maſkawā, iſſtrahdajumi no ūdraba un argentineſ. 12, 12, J. Eſchitcheleſ, Maſkawā ūlta uu ūdraba leetas; 13, 13, C. Dannenberg, J., ūlta un ūdr. leet., 14, 14, O. Krumbügel, Maſkawā, ūlta leetas, 15, 15, Beyermann, R., ūlta l.; 16, 16, Hobrecker, Witte un Herbers, R., wiſadas drahtes; 17, 17, C. A. Weifs, R., drahtes, 18, 18, J. M. Taube, R., iſſtrahdajumi no drahtes, 19, 19, Lindner Tittel, Dresdenē, dahrſa un iſſtahdas meheles no dſelscha. 20, 20, Wöhrmann un dehla, R., dſelscha ūrhnes, ūrhſchau durwiſ, bentli, trehſli; 21, 21, S. Hirschmann un d. Kuldigā, adatas. 22, 22, J. Rosenberg, J., rohku brunas, 23, 23, H. Hidde, R., daſchadi ūlmpnera iſſtrahdajumi; 24, 24, Sernus W. Aſſel, Pehterbura, bleka l., 25, 25, R. Marggraf, R., dahrſa l. un naſhi, 26, 26, J. Seipel un Krahe, Pehterb. maſchines, 27, 27, J. Iſerman, R., dſelscha aſis, 28, 28, J. R. Schneider, J., ūljeja darbi pee rateem, 29, 29, J. Schuhmacher, Wen-tespili, dahrſa galdi, 30, 30, C. Straußs, Talsē, rewolvers, 31, 31, Th. Braun, R., ūltes un rewolweri, 32, 32, Linde, J., pistoles, 33, 33, A. Ström, Pehterb. bronksa l., 34, 34, Edwin V. Günther, R., lehjumi no bronksas un zinča, 35, 35, C. W. Hesse, R., metala ūpeles preefīch traufu aiftaiſchanas, 36, 36, A. Mann, Rauņa ūpeles no ūtaijola, 37, 37, J. Janſohn J., tehrauda ūruhnes, 38, 38, J. Kronberg Schmenē, ūpeles ūdmalas, atſlehgās, meſha ahmurs.

II. ūchikra. Kohku iſſtrahdajumi.

39, 1, H. Nehmann, Karalautehōs, bilsardi ar peederumeem, 40, 2, Gutzelmann un Sittig, Berlinē, bilsards, 41, 3, J. C. Brüggen, Pehterb., bilsards ar peederumeem. 42, 4, Gustav Begander, R., 43, 5, M. Nade, J., 44, 6, B. Matthes, R., 45, 7, Wilhelm Bengel, R., 46, 8, Aug. Fischer, 47, 9, J. Iſerman, R., 48, 10, Aug. Kunze J., 49, 11, Aleſ. Schulz, J., — wiſi ūreets, droſchķas, ratus; 50, 12, J. C. Thieffen, J., lauka un plawas ūera, lauka kuhlens, 51, 13, Woſchwili, J., buſets, 52, 14, C. Straußs, R., ūſas trehſli, ūpeegeli, 53, 15, no ūrahpes ūetuma Nehwele 2 gultas, 54, 16, Jahn Weizmann J., trehſli, 55, 17, Guthmann Jaun-Swirlauka buſets, ūkapi, ūrafstamē galdis, ūumoda; 56, 18, C. Schulz, J., ūrafstamē g., 57, 19, Koehnke, J., trehſli, 58, 20, J. Östermann, daſchadi meheles. 59, 21, Herd. Gaspar, R., ūſa ūſa, trehſli, ūfers. 60, 22, Norde Strutelē, grahmatu plaukti, 61, 23, Willmanns, J., galdis, bilschu rahmi, ūpeegeli, ūkapi, 62, 24, C. H. Ludloff, J., buſets, ūafka 800 r., 63, 25, C. Michalowsky, ūrafstamē galdis, 64, 26, J. Kühl, R., ūſa, trehſli, 65, 27, Brahlī Thonet, Vilniē, mebeles, 66, 28, Joh. Janſohn, J., ūahwu ūtaiſch, ūrahnu ūkaramais, 67, 29, Hellmann, J., daſchi dreimana iſſtrahdajumi, 68, 30, Joh. Mednis no ūahdes pee Walkas, ūtaiſch, 69, 31, A. Lankovskiy J., ūtahgejumi, 70, 32, Carl Helm, J., wahts, 71, 33, Nīhgā ūtaiotaju kluba laiwa, 72, 34, Fr. Schmidt, J., ūeenjuhga ūti, 73, 35, Mahtin Ulpe, Nordeckmuſchā ūtaiwa, 74, 36, Georg Thalkeim, R., daſchi ūhka iſſtrahdajumi, 75, 37, Ec un beegri, R., ūfurnit un

dehlu-prohwi, 76, 38, Willmans ūndse J., ūape, bilschu ūahms, 77, 39, Adolf Meding, Wentespili, dahrſa bentis, 78, 40, Th. Freudensfeld, Wentesp. ūchuhjams galdis, 79, 41, Karl Ferlewitsch, Wentespili, dreimana l., 80, 41, Friedrich Klein Wentespili, muženeekā iſſtrahdajumi, 81, 42, A. Herzog Wentespili, ūkeera mužina, 82, 43, C. v. Friede, Podchundā, Leischtōs, 2 bilschu ūahni, 83, 44, C. Schadewitz, R., ūti, 84, 45, Segebrok, J., ūrahnu ūkaramais, 85, 46, Müller, ūchuhjams galdis, 86, 47, C. D. Plangue, R., mebeles.

III. ūchikra. Šiħkas leetas.

87, 1, Ernst Wizinsky, Talsē, ūpeegela ūahni no ūtnas ra-geem, pahrs ūlkuru no ūtnas ūageem u. z., 88, 2, Janne Saule, Verl-Strutelē, diſchlera iſſtrahdajumi, 89, 3, no ūahdas 13 g. wezas meitenes, J., paſħas ūiſiħto lampas paſegs, 90, 4, Dietrich Willmann, J., bilde no alkintineem ūalikta, 91, 5, Gust. Zego, R., laſte no ūtikla, 92, 6, Karl Roete, J., birſtes un piſſeles, 93, 7, Joh. Rosenbaum, R., birſtes, 94, 8, Nil. Leonh. Thieffen, J., ūlkireja iſſtrahdajumi, 95, 9, G. Jachten, R., 2 ūpeegeli, 96, 10, Joh. Hützschke, R., ūpeegela ūahni, ūpeegela galdis, 97, 11, M. H. Löwenstein, J., bilschu ūahni, 98, 12, Lieg, Pehterb. bilschu ūahni, 99, 13, M. Grünwald, R., mebeles no wehrſchu, breeſchu un ūħu-ber-ūtnas ūageem, 100, 14, Röhler ūndse, J., ūtak ūwaſka.

IV. ūchikra. Wehrpumi un audumi.

101, 1, Minna Elias, Jaun-Swilemuſchā W. wilains ūltas dekis, 102, 2, Luise Weinberg, ūbu mahi, Kr. Wirzawā, ūsa puswadmala, 103, 3, Emilie Raphael, ūedu mahi, Kr. Wirzawā, 3 tamboreti ūltas deki, 2 pahri wilainu ūimidu, 104, 4, Luise Zi-farewitsch, ūiferds, Emburgā, austs ūltas dekis, 105, 5, Greete Raphael, Drapōs, Kr. Wirzawā, austs wilains ūltas dekis, 106, 6, Dore Raphael, Drapōs, Kr. Wirzawā, wilains dekis, 107, 7, Greete Burtevič, Dohbelē, ūakahrsta un ūawehrpta ūila, 108, 8, Liħse Thonberg, Toħmandā, Kr. Wirzawā, adiħts wilains dekis, 109, 9, Fris Weissberg, ūlampie, audumi no ūohkahn ūi ma-ſhinehm wehrptas dſijsas, 110, 10, Baltijas ūlu wehrptuwes kompanija ūengeraġa pee Nīhgās, ūlu un ūakulu dſijsas, gatawi audelki, 111, 11, N. Sokoloff, Boltino pee Maſkawā, ūohkwilas audumi, 112, 12, Wikul Morosoff, Nikolafka, Vladimira gub. 50 daſchadi ūohkwilas audumi, 113, 13, Joh. Butikow, Maſkawā, daſchadi wilaini un puſwilaini audumi, 114, 14, Romanowa ūlu wehrpumi un audumi, 115, 15, Robert Beck, R., ūohkwilas dſijsas un audumi, 116, 16, brahli Kondraſchew, ūreibnewas ūahdschā, Maſk. gub. daſchadi ūhda audumi, 117, 17, P. Maſchlowsky, Klintschōs, Īſchernigow, gub. wadmalas, 118, 18, Newales ūrahpes ūetumas, deki, 119, 19, Eduard Kurau, R., ūtiki, ūirwes, 120, 20, Aug. Hieronymus J. un 121, 21, Wilhelm Semmel J., repera iſſtrahdajumi, 122, 22, Jelgawā ūrahpes ūetumā, ūahju ūtlaufamee no ūuhkeem, 123, 23, J. A. Hietel, Leipzigā, ūtchuwumi, 124, 24, M. Kupffer, J., ūchuwumi.

V. ūchikra. Abgehrbs.

125, 1, Lippmann Lippmannowitsch, J., weste, 126, 2, M. A. Poppmächer J., ūkſes, ūtess, u. z., 127, 3, Georg Leichmann, R., ūtawas ūeweweſchu ūrahnas, 128, 4, J. Rübe, J., ūpures, ūaubes u. z., 129, 5, Ewald Freymuth, Teħrpatā ūhreaschu un ūeweweſchu ūtelli u. z., 130, 6, Falkenklau un Kostia, R., ūtelli,

131, 7. Hugo Nefs, R., wescha, 132, 8. M. Grünwaldt, R., fashofki u. j., 133, 9. A. Namm J., zepures, 134, 10. Joh. Seeberg R., zepures, 135, 11. Julius Popp, R., zepures, 136, 12. Aron-John, J., zepures u. j., 137, 13. Müllera kundse J., daschas aditas haubites u. j., 138, 14. C. Bange Leel-Wirzawā, wilana schale un pahrs aditu apakshibikschu, 139, 15. J. Maass J., peruka, 140, 16. Rob. Kreuzstein, J., kurpnika iſſrahdaſum, 141, 17. C. Markewitz, J., kurpnika darbi, 142, 18. J. Wagner, J., kurpnika darbi, 143, 19. P. Nik. Hübner Pehterb. sahbaki un galoshas, 144, 20. Karl Bluhm, J., kurpnika darbi, 145, 21. Karl Fzmann R., kurpes, 147, 22. Ernst Freymann Wentespili ſeeveeſchukahjavgehrbs, 147, 23. Israel Wulff, faloshas un kurpes, 148, 24. Samuel Friedländer Wentp. sahbaki, 149, 25. Moſes Friedländer Wentespili, sahbaki, 150, 26. Ed. Raſzmann Rehwelē, faules un leetus ſchirmi, 151, 27. Grehjene Medem Stukmaanmuſchā adijumi, 152, 28. Alekſ. Juſchkevič, R., sahbaki un kurpes, 153, 29. B. Meyer kundse, J., diwi aditas zepures, 154, 30. Stamm kds. J., matu iſſrahdaſum.

VI. ſchīra. Papihra iſſrahdaſumi.

155, 1. Henning, J. Martens, Leepajā, tapetes, 156, 2. Karl Stadler Pehterb. svehri un svehru galwas, 157, 3. Ernst Witt, J., grahmataš, klades, kuveri, 158, 4. Adolf Freyberg, R., daschadas grahmataš un klades, 159, 5. Aron E. Löwenstein, R., grahmataš un klades, 160, 6. Nik. Hübner, J., rakstamas un eſeetas grahmataš, albums, 161, 7. B. Herzfeld, R., ralſtamas grahmataš, 162, 8. J. B. Kumanin Maſkawā rehkinu weſchanas grahmataš, 163, 9. C. Trifch, R., iſſrahdaſumi no papes, 164, 10. W. Stock, Leepajā, grahmata eſehjeja iſſrahdaſumi, 165, 11. A. Kleeburg, J., eſeetas grahmataš, 166, 12. Sophie Trampedach jaunakundse J., pules no Papira, 167, 13. A. Bettac, R., papirini preefch papiroſeem.

VII. ſchīra. Kihmijas iſſrahdaſumi.

168, 1. Alekſ. Edelmann, R., tinte, drukatawas melnumis, maſchinu elje, 169, 2. Lankowſky un Liccob J., daschadas tintes, ſiempela perwes nefarezejs lihms, 170, 3. R. Drüben, Maſkawā, wiſſe, tintes, 171, 4. Luis Seidlitz, Pehrnawā, wiſſe, tinte, 172, 5. Michel Löwenstein, J., wiſſe, sahbaku ſmehere, 173, 6. Th. Pfaffrodt, R., bruhwero pikis, 174, 7. A. Oehlrich un beedri R., ratu ſmehere, 175, 8. G. Thalheim R., ratu ſmehere, 176, 9. Lud. Seibert un beedri Kihmijas un melnuma fabrika Friedbergi, Heſös, daschadas melnas pehrwes, 177, 10. C. C. Schmidt, R., daschadi iſſrahdaſumi no zementa, 178, 11. zementes fabrika eefch kunda, zements, 179, 12. baron v. Klügner, Baranowitza, muhrakmīni, dafſtini, un j. 180, 13. J. Berthold Jaunpili, ſirgu fille, drenashā truhbas iſ dedſinata mahla, 181, 14. Georg Suhr, Pehter m. vee Kr. Witzawas, ſeegeli, 182, 15. B. Bankewitz Viwes m. vee Iſchtilis, gipſis, 183, 16. H. v. Biltterling, Kafehdē fakti, 184, 17. Carl Bild, Sloħfa, fakti, 185, 18. A. Jakob R., apdrukati lohkwilnas audumi, 186, 19. G. Thoms, R., Kimila liju krahjums, krahjums daschadu ſemu un peerahdi-jums no ka winas fastahw, ſkunſtigē mehflu krahjums, 187, 20. F. Volks, Maſkawā faulu milti, ar 30 praz. foſſor ſkahbelta, 95 kp. pudā, 188, 21. W. un H. M. Goulding — ſuper-foſſats par 6 pudi 3 r. 50 kp., faulu milti par 6 pudi 5 r. 40 kp. ſweefchu mehſli par 6 pudi 7 r. 75 kp., 189, 22. Richard Thomſon, R., daschadi ſkumſtigē mehſli, 190, 23. H. Burghard un beedri, Hamburgā, daschadi ſuper-foſſati 191, 24. E. Packard un beedri Žpōvichā ſuper-foſſati ſortes, 192, 25. O. Radde Hamburgā, druwu mehſli, 193, 26. barons Schröder, Ordangē, faulu milti, 194, 27. Prentice Brothers fabri. Anglu ſuper-foſſatſ maifs no 250 mahrz. 3 r. 33 kp. — 3 r. 50 kp., faulu milti par pudu 75 kp. Mejlones guwano 120 l. par pudu, 195, 28. S. Langdale Peulaſte, ſuper-foſſati, 196, 29. Karl Ch. Schmidt, R., rahzeni un linelje, rahzeni un linelje karaſchās, 197, 30. W. v. Behr Strikē, linelje, linaeljas karaſchās, 198, 31. W. Hartmann Thorntskalnā, elje, ſirniſi, eljes karaſchās un milti, eljes laſas, 199, 32. G. F. Goltz, J. ahdas 200, 33. Eduard Knigge, R., kaſlenu un jehru ahdas, 201, 34. J. Olimſky Tukumā, breſchu,

jehru un ſtinas ahdas, 202, 35. C. Brieger, R., maſchinu ſilknes, ahdas, 203, 36. Eduard Egner J. ſeepes, tauku ſwezeſ, 204, 37. Th. Erdmann J. ſeepes, 205, 38. J. M. Pehterb. ſeepes un augli no ſeepem, 206, 39. Oſkar baron v. Grottuhs, Puſſeneekos, ſtikli, 207, 40. M. Graubner Henneri, ſtikli, 208, 41. C. G. Mahlers atraitne Wentespili, ſtikli, 209, 42. Georg Thalheim R., ſegelejama laka un ſweki, 210, 43. J. J. Haase, J. ſkalini, 211, 44. Dr. L. Naumann vee Dresden ſeſtratti no wirzehm, augleemi, 212, 45. A. Wetterich, R., rihwetas eljes perwes, bonerejams waſſs, diſchlera politura un laka, 213, 46. Albert Brenner, Dohbelē, ſudraba politura, par glahſi 50 kp., 214, 47. J. Hafner Agramā, Krowazija, pulwers preefch ſohbeam, Wilh. baron von der Neke Baltajā Plojanā, rafſis par daschahn ſlimibahm, 2 r. ſahles pret ſoleru par ½ unži 10 kp., pret zermehm 25 kp. u. j. 216, 49. J. Goerz, J. ſimini elje 3 r. 25 kp. mahrzinā, 217, 50. G. A. Georgia mantineeka J., ſimini elje 3 r. mahrzinā.

VIII. ſchīra. Preefch uſtura.

218, 1. A. Scheuermann un beedri, R., etiki, 219, 2. Eduard Köhler, J., etiki, 220, 3. J. Weiner, Wiħnē, raugs, 221, 4. G. A. Georgja mantineeki, J., daschadi ſchnapſi, 222, 5. baron v. Drachenſels, Talsħos, ſchnapſi, 223, 6. A. Wolfschmidt, R., ſchnapſi un likeeri, 224, 7. J. J. Frohriep Tehrpatā brandwiħni un ſpirti, 225, 8. baron Karl v. Manteuffel Gaikos, ſchnapſi, 226, 9. Wiltor baron Rosenberg Gilſenē, ſpirtus, ſchnapſi, likeeri, 227, 10. J. W. Sauerbrey, Pehterb. brandwiħns, ſpirtus, ſchnapſi, likeeri, 228, 10. C. Siller, G. ſchnapſi un ſpirti, 229, 12. Dr. Ferdinand baron v. Wolff Liohnā, ſchnapſi, 230, 13. Heinrich Knaut, Leel-Djeldē un Dinsdorsā, alus, 231, 14. A. C. Scheimpflug Und, Moħlewaś gub. alus, 232, 15. Strigly, R., alus, 233, 16. A. Doffler, Leepajā, alus 234, 17. J. B. Wolff, Raunā, alus, 235, 18. J. Jacob, Eleonore-muſchā vee Pehrnawas, alus, 236, 19. Karl Magnus Rech, Tehrpatā, alus, 237, 20. general-majors baron Tornow Ajsputē, alus, ſweeſti, 238, 21. Dauder un beedri, R., alus, porters, 239, 22. M. Kanter Glejā, alus, porters, 240, 23. Joh. Dette Ruhjenes Leelajā muſchā, alus, 241, 24. Lankowſky un Liccop, J., ſchokolade, 242, 25. C. Torchiani, J., konfektes, augli ſaſts un eſtraktis preefch limona-dehm; 243, 26. J. D. Prahl, J., pehper kohfi un baltmaife, 244, 27. J. Sieslack, J., pehperkohfi un baltmaife, 245, 28. C. W. Schweiſfurth, R., kreewu, franzijsas, Wahzijsas wiħni, kas wahtim eewesti un ſche par burbulodameem pahewehrſi, 246, 29. Heinrich Abeles Wiħnē, Unguru wiħni, 247, 30. Dtr. Kiehnke, J., punſchis wiħns no negatawahm kurſemes wiħn-ohgahm, 248, 31. Dr. Chrhardt, Feodosija, wiħns, 249, 32. Anajew Samara, ſweeſhu brandwiſch, 250, 33. J. Goerz, J., mineral-uhdeni, limonades, 251, 34. J. A. Helming, J., mineral-uhdeni, limonades, 252, 35. R. P. Lanin Maſkawā, mineral-uhdeni, likeeri, kreewu ſhampanjers, 253, 36. Joh. Luther, Pehterb. augli limonades, medus, 254, 37. Lui Meyer J., wiħges kafeija, 255, 38. Kiprian, Grigorjew Makarow, R., malaroni, 256, 39. J. J. Haase, J., defas, 257, 40. G. Ch. Franke, J., ſchahweta un cetaifta gala, 358, 41. A. Stengel, J., defas, 259, a. 42. Christ. Rottermann Rewelē ſweeſhu ſiehrkele, 259, b. 43. Ch. Rottermann Rewelē, dedſinati un famalti zigorini, 260, 44. J. W. Haarmann, R., dedſinati un famalti zigorini, 261, 45. C. A. Ged, R., milti, 262, 46. Pötschke, Jaunpili, meeschi, gruhpes, putraimi, 263, 47. Ch. Gabos Wiħnē, wafeleſ, obla-tes, zwihbaki, 264, 48. Dr. Ferdinand baron v. Wolff, Liſohnā, feeri, 265, 49. P. A. un W. A. Kisanow Sadonſkā, Boroneſchās gub. feeri, 266, 50. S. A. Fililitis, Maſkawā, tabaku un papiroſus, 267, 51. Leo Wifor, R., zigari, papiroſi, tabaku, 268, 52. baron Derschau Schme, kartuſelu ſiehrkele.

IX. ſchīra. Ahdas, kautſchuka un gutaperſha iſſrahdaſumi.

269, 1. W. Ludwig, J., zimdi, lenzas, bandaschas, taſchas, 270, 2. L. Tefferſeldt, J., bandaschas, johſtas, 271, 3. E. Polzien J., zimdi, patles, bandaschas, lenzes, lele, 272, 4. A. Marggraf, R., bandaschas, 273, 5. Joh. Golz, Jelg, ahda, ſagreſta preefch ſabafeem un galofchahm, 274, 6. Rudolf Hübner Pehterb. ſcheſteſ,

galwas, 275, 7, Nikolai Hübner, Pehterb., scheites, galwas, 276, 8, B. Mattes, R., ſirgu ſchiras, 277, 9, W. Wengel, R., Anglu ſchiras, ſegli, 278, 10, A. Fischer, J., ſchiras, 279, 11, Eduard Knigge, R., ſimdi, 280, 12, Julius Olimski, Tukumā, ſimdi.

X. ſchīra. Buhwes wajadſibas.

281, 1, A. Wittchen, J., ſihmejums no kahda amatu beedribas nama un no tilta, ohts tilts uſtaſihts; 282, 2, Heinrich Nicolai J., parkete, greeſchamee wahrti, pape preefch jumta, lohgā, 283, 3, D. Dieze, R., dahrſa mebeles, ſchloſera iſſtrahdajumi, 284, 4, Bruno Brücke R., iſrabaſ duris uſ abahm puſehm weramas; 285, 5, J. Walter, R., no aſſalta, akminī preefch dahrſa ſehthaſ, trepehm un jumama pape, 286, 6, Richard Kōhne uu beedri, R., jumama pape, jumta models, 287, 7, Schatz un Hübner, Hamburgā, ahdas jumama pape, aſſalta jumama pape, ſkrandu jumama pape, 288, 8, Fr. Vorbeck un Schilling, R., daschadas jumamas papes, maſſ jumts preefch ſhmei, 289, 9, Chr. Ellermann, R., Anglu aſſalta jumama pape, 390, 10, Franz Seeberg, J., wiſadas atſlehgās, lohgu engi, krampi, 291, 11, G. Klingenbergs, R., atſlehgās, engi, 292, 12, C. Prophet, J., ſchloſera iſſtrahdajumi preefch buhwes un mebelehm, 293, 13, A. Glühmann, J., ſchloſera iſſtrahdajumi preefch buhwes, 294, 14, Hermann Eichert, R., atſlehgās u. z., 295, 15, C. J. Balbian, J., atſlehgās, 296, 16, Friedrich Schuhmacher Wentespili, atſlehgās, 297, 17, C. D. Condratjew Wentesp. atſlehgā, 298, 18, C. Pohl, J., atſlehgās, 299, 19, J. F. Jägermann, R., krahn̄es, 300, 20, Zeln, R., giſis dedſinahs un nededsinahs, daschi iſſtrahdajumi no mahla, 301, 21, G. Rump, J., ſlihpetas lohpa ruhtes, 302, 22, Köhler R., glahſera iſſtrahdajumi, 303, 23, Grunau, R., mahldera darbi, 304, 24, Fischer, J., pehrweta laiwa, 305, 25, Rudolf Petersohn, R., mahldera iſſtrahdajumi, 306, 26, brahlī Petri, R., tapetes, 307, 27, C. D. Blangue, R., tapetes, 308, 28, Chr. B. J. Berge, Rodagā, balti glaseereta poħdu trahs, wiſadi krahn̄es poħdi.

XI. ſchīra. Muſikas un ſinamibas instrumentes.

309, 1, Kuhje un Kull Dresdenē, 3 pianino, 310, 2, Radtke, Tehrpata, klaveeres, 311, 3, Chr. Major, R., klaveeres, 312, 4, A. Behrens, Irmlawā, flehte, 313, 5, Jindřich Kunkelberg, Talsjōs, Harmonium, 314, 6, Carl Hülfemann, J., ſaules pulſtens, 8, r. 1 instrumente preefch ahrſteem, 1 pumpa, 315, 7, P. L. Raafche, R., 1 ſaules pulſtens 1 tohraa pulſtens, 330, 8, W. Koch, R., mehrſchanas instrumentes, taht tedži, mikrofloki, barometri, labibas swari, ragas eedalihts puhra weetās 3 r., eedalihts deſetines 3 r. u. z., 317, 9, D. Neumann J., barometri un termometri, glahſhu greeſeji, 318, 10, Grohmann, Winē, panometers, 319, 11, R. Marggras, R., wairau ahrſtejamo instrumentes, 320, 12, G. Merz J., ſeenas pulſtens.

XII. ſchīra. Lihdſekli pee mahzibas.

321, 1, A. Wittchen, J., mahzibas gads preefch ſemes mehroſhanas, 322, 2, H. Nicolai, J., ſkohlas bentli, 323, 3, G. Göze, J., buhwafte, 324, 4, Hans Meyer, Wentespili, 3 ſkohlas bentli, faktas 6 r. 45 kp., Rihgas amatneku beedriba, ſtrahdajumi no wiņas ſkohlas, 326, 6, Pehterburas mahzibas lihdſekli apgahdatawa, mahzibas lihdſekli un ſpehles, 327, 7, M. Barantzevitſch, Maſkawā, pamahzifchanu ahtri rafſtiht, 328, 8, Richard Thomson, R., table par ſemes no pluzinachanu, 329, 9, Lui Pfeiffer, R., dabs ſinamibas krahn̄umi.

XIII. ſchīra. Bilschu nodaka.

330, 1, W. Baron von der Recke, J. 1. starkuſnahbis 4 r. 331, 2, Ernst Witt, J., wiſitu fahrtes un raibdruka, 332, 3, August Lyra, R., raibdruka, 333, 4, G. D. Meyer, Leepajā, ſtereotipplakts, 334, 5, J. C. Meyer, Pehterb., akminū druka, 335, 6, J. W. Ehe, Pehterb., akminū druka, 336, 7, J. M. Lipſchit, Kaunā, akminū druka, 337, 8, B. Niemann, Leepajā, akminū un burtdruka, 338, 9, J. M. Henning, Krusenmuſchā, eljes bilde:

„der Wetterhorn,” 339, 10, J. Waldowšky, J., 3 bildes, 340, 11, Reiffenstein u. Röſch, Wienē, eljes perwes drukas, 341, 12, H. Kiepert, Pehterb. leelas ſotografijas, 342, 13, Karl Schulz, Tehrpata, ſotografijas, 343, 14, W. Claafen, Pehterb., bildes un ſotografijas, 344, 15, R. Sachter, Tehrpata ſotografijas, 345, 16, H. Kiepert, J. ſotografijas, 346, 17, A. Schrader, R., greeſumi metalā un akminī, 347, 18, D. Neumann, J. tahi di paſchi iſſtrahdajumi, 348, 19, Leo Ahlborn Stockholmē, midali, 349, 20, W. Schulz, R. bilschu gitreja iſſtrahdajumi, 350, 21, Lina Pezold, Torri, daschi iſſtrahdajumi.

XIV. ſchīra. Maſchines un rihti.

351, 1, D. Hansberg, Baufkā, diwjuhgu arklī no falama dſelsſ un kohla 12 r., diw- un weenjuhga arklī no falama dſelscha ween, 10 r., diw- un weenjuhga arklī 6 r. 75 kp., weenjuhga arklī no falama dſelscha un kohla ar dſelscha naſi, 5 r. 75 kp., tahi di paſchi bes naſha 6 r. 25 kp., 352, 2, Ernst Westermann un beedri J. 1 garainu maſchine, tſchetrui ſirgu ſpehka, 1 dſelscha arklī, kartofelu ſhritajſ, 353, 3, C. Neuberg, Grimmā, garainu kattu wajadſibas, 354, 4, Karl Behrfch Magdeburgā, 3 hekſelmaſchines, 355, 5, Emil Mellenberg, J. 2, maſchines reiſe kaſeju, teju un uhdeni wahriht, 356, 6, P. L. Raafche, R. ſvari u. z. leet, 357, 7, Karl Koſenowſky, J., Rahpoſtu ehwele 25 r. ſini fulſtamā maſchine 35 r., 358, 8, Chadborn un Goldwell, sahles plaujama maſchine un ſeena dalscha, 359, 9, P. L. Mayſahrt un beedri, Frankfurte pee Main upes, 1 dſelscha rohkas fulama maſchine 80 r. bei fratitaja, ar fratitaju 100 r., gepeſl preefch weena ſirga 120 r. preefch diwi ſirgeem 160 r., hekſelmaſchine 60 r., 360, 10, Eduard Noſenberg, Ružavā rohkas hekſelmaſchine ar 10 naſchein, greeſch ſtundē birkawu, 361, 11 Julius Sperling Warſchawā, deſimalswari, un lohpu ſvari no 12 r. 50 kp. lihds 130 r., 362, 12, Kunke Schönfeldā, Arnswaldeſ greeſchamais arklis, 363, 13, P. Thiem, R. wahramā maſchine, ar petroleju mu furinama no 2½ r. lihds 28 r., 364, 14, Carl Krause Leipzigā, papira greeſchama maſchine, ſatinir kuhlenſ, 365, 15, Stellmaſher, R., Amerikas medus ſweeſhama maſchine, 366, 16, Frig Peterſohn, Ohdeſenē, W. bilschu kohls ſtenderēs ar rahneem u. z. pei bilschu lohpſchanas wajadſigas leetas, 367, 17, Berlines fabrika wahramās maſchines no 2 r. lihds 12 r. 50 kp., Wihnes kaſeja maſchine 5 r. ugundrohſhi wehſlufturi 2 r. — 2 r. 50 kp. u. z. 368, 18, A. Blumberg, J., garainu fulama maſchine, ſechu ſirgu ſpehka, 1500 r. arklis no 4 r. 50 kp. — 18 r., dahrſa bentli no 7 — 12 r. ſirgu fulama maſchine ar gepeſl 375 r. 369, 19, Rud. Berner R. treſchottas preefch linſehlu ſhriſchanaſ, 370 r. 20 kp. Charl. Chr. Schmidt, R., Franzijs, Anglijs un Wahzijs džernawu akminī, 371, 11, Preſſdorf un Koch, Leipzigā, pumpes u. z., 372, 22, Karl Hülfemann, J., dahrſa ſprije, 20 r., 373, 23, H. Nicolai, J. dſelſezelſch ar trolli preefch ſentlohpjeem un Regelnizehm, 374, 24, C. D. Condratjew, Wentespili, ſehlu ſhramā maſchine, 35 r. 375, 25, Singera Mujoſla ſchujamas maſchines no 50 r. — 135 r. 376, 26, Britiſchportas pumpes no 35 — 85 r. 377, 27, C. G. Lehmann, Berline, ſchujamas maſchines no 50 — 75 r. 378, 379, 28, Grimmie Natalis un beedri, Braunschweigā ſchujamas maſchines, no 38 — 55 r., 380, 381, 382, 29, Guhl un Harbeck, Hamburgā ſchujamas maſchines, 383, 30, Dower Stampnig un beedri Bostonā, galas un ſaknu kapatawas 18 r. Amerikas putu ſitejs 1 r. 50 kp., 384, 31, Ferd. Mellenberg, J. wehſmineeks preefch deegem, 385, 32 Lange un Lindner, Berlinē, ſchujamas maſchines, 386, 33, Wahju ſchujamu maſchine fabrika Bornheimā pee Frankfurta, ſchujamas maſchines, 387, 34, Theodor Ohrtun un beedri Leipzigā, ſchujamas maſchines, 388, 35, brahlī Kaiser, Kaisarſlauſtrā, ſchujamas maſchines, 389, 36, Haid un Neu Karlsruhē, ſchujamas maſchines, 390, 37, Mundlos un Schulz Magdeburgā, ſchujamas maſchines, 391, 38 Adam Opel Nifelheimā, ſchujamas maſchines, preefch kurpnekeem, 392, 39, Berlines afzijas beedriba preefch ſchujamahm maſchinehm, ſchujamas maſchines, 393, 40, Štiehr un Raſ, Berlinē, rohkas ſchujamas maſchines

7 r. 394, 41, Gottl.. D. Meyer, Leepajā, maschine preefsch
dselszela biletu jagatawchanas, 395, 42, Wilhelm baron von
der Recke, Balta Plojanā — models preefsch labibas schahwescha-
nas — pehz ta kaltetawu taisht mafahs 75 r. baroschanas file
— taisita pehz modela mafahs 15 r. ragu asifargā 2 r., 396, 43,
J. G. Wißer un dehli St. Georgā Bahdenē, greeschamais beklis ar
peederumu, urbju maschines, 397, 44, Aleks. Edelman, R. ma-
schine preefsch terpentina, 398, 45, Alex. Schulz, J., diwjuhgu
arkls, 18 r. 399, 46, J. Schmidt, J. maišas greeschamā ma-
schine, 400, 47, Friedrich Ahrenz, Wentespilī, masa garainu ma-
schine, 401, 48, J. Pinkuzly no Sodha Rosenthaleem, maschine
linu galwinas nozirst, 402, 49, Mansomes Sims un Head Ips-
wichā, lokomobile, 8 sirgu spēhka 1965 r. garainu kułama ma-
schine 1220 r., sirgu grahbells, 75 r. dselscha ezeschās, astonadi
arkli, pužudmalas, 403, 50, Romanus Werner Kamenjā, Schle-
fijā dselscha arkls, 16 r. 50 kp., 404, 51, John. Weighell Pike-
rinā, sudmalas ar afmini 500 r. 405, 52, a) Scharer un Grož
Nirnbergā, rohkas kułamas maschines 70 r., 406, 52, b), R.
Hornsky un dehli Granthamā, Anglijā, lokomobile 8 sirgu spēhka
1910 r. kułama maschine, 1190 r. labibas plaujamā maschine,
pužudmalas naschu trinejs, 20 r., u. z., 407, 53, h. Aleksander un
dehls Cirencestorā, Anglijā, lokomobile 8 sirgu spēhla 1915 r. ku-
łama maschine 1200 r., 408 54, J. Baker Wisbeachā, Anglijā,
leelas pužudmalas 75 r., masas 35 r., 409, 55, Riches un Watts
Norwichā, Anglijā sfrohtes sudmalas 175 un 85 r. 410, 56, D.
M. Osborne un beedri Rujorkā, labibas plaujamā maschine 300 r.
sahles plaujamā maschine 200 r. sirgu grahbells 80 r. 411, 57,
J. J. Lane, Londonē, garaiāu maschine 3 sirgu spēhla 650 r.,
512, 58, brahli Clemm, Ekernferdē, Schleswijā, kułama maschine
ar diwu sirgu gepeli 300 r. 413, 59, Stümbinger un Smetan
Gražā, baribas greeschama maschine, 414, 60, Hentschel, R.,
masa maschine, 415, 61, R. Lesser Schwerzenē, Bohsenē, dselscha
greeschamais arkls, 21 mahrka*) Arzvaldas dselscha greeschamais
arkls 25 m. 50 sen. dselscha apaksh grunts arkls, 19 m. 50 sen.
dselscha metamais arkls, 16 m. 15 sen., 416, 62, Ch. Schatz,
Weingartā, Wirtembergā, maschines, 417, 63, Carl Schneider un
W. Kraushaar Hamburgā, maschina preefsch aſtru iſpluhſchanaſ
45 r. 418, 64, G. h. Bodeley Braunschweigā, sahgiš, 419, 65,
C. Hoffmann, Lautenburgā, desu maschine, 420, 66, C. Kallen-
bach, Braunschweigā, eljes perwes farihweschanas sudma-
las, 8 — 20 r. lauka ſmeħdes 50 — 60 r., 421, 67, Ad. Pieper
Morsā pee Rheinas, flahdi 70 kp. līħds 15 r. futraja pumpes
140 — 175 r. 422, 68, W. Gravens Hammonerā pumpes un
Abisineeschū akas, 423, 69, Held un beedri, Hamburgā gafes ma-
schine 135 r. 424, 70 J. Charles, Parisē, pleħſħas, 425, 71,
Pollack, Schmidt un beedri Hamburgā, ūchujamas maschines,
426, 72, Frister un Roffmann, Berlinē, 427, 73, Ludw. Löw. un
beedri, Berlinē, 428, 74, Clemens Müller, Dresdenē, 429, 75,
Junker un Ruh, Karlsruhe, 430, 76, Singer, Rujorka, 431, 77,
Wheeler Wilson un beedri Rujorka, 432, 78, Knoch un Lorenz,
Soolsfeldā, 433, 79, C. Regenbordt, Hamburgā — no wiſeem
ſchujamas maschines, 434, 80, B. Schröder un beedri, Leipzigā
rehdneeku maschines, 435, 81, Theodor Ort un beedri Leipzigā,
amatneeku ūchujamas maschines, 436, 82, Bradbury un beedr,
Oldohnā, ūchujamas maschines, 437, 83, M. Fabian Bremenē,

*) Fabrians ir zenu pehz mahrſahn uđewis. Tribs mahrſas eet us dabi-
deri 100 ſeninu us mahrſas. Sudraba rublis facetu ar dahlerti weenā
wehetā, bet, pehz papira naudas rehkinoh, mafha tagad dahlerti 1 r.
6^{2/4} kp.

knohpzaurumu ūchujamas maschines, 438, 84, Adolf Knoch Saal-
feldā ūkrohderu ūchujamas maschines.

XV. ūchukira. Uguns dsehfhamo wajadibaš.

439, 1, Feurich Grimmā, 3 ſprizes; 440, 2, G. A. Händel,
Dresdenē, ahſchu jeb freewu muſchika ſprize, 90 dahld, ahſchu
ſprize us riteneem, 100 dahlderu, aissjuhdsama dahra ſprize, 34
dahld., rohku ſprizes pa 27 r., 441, 3, W. Knaust Winā, garainu
ſprizes lokomobile 3300 guldenu (1980 r.) u. z., 442, 4, Ferd.
Mellenberg, J., keraš ſprize, 443, 5, Dürr un Müller Mannheimā
dsehfchamee riħfi, 444, 6, G. A. Fauck, Leipzigā, daschadas ſpizes,
445, 7, Franz Kernreiter, Winā, ſprizes, trepes, zirwi, joħtas,
ze-pures, grohschi, 446, 8, Metz, Heidelbergā, ſprize, 447, 9, Telga-
was uguns dsehfaji — uhdens muza, 448, 10, D. Magirus Ulmā,
daschadas leetas preefsch uguns dsehfajeem, 449, 11, Salfu
lihdjekku fabrika pret uguns greħfu, Leipzigā, Buchera uguns flah-
peshchanas doħses, uhdens ſpani, u. z., 450, 12, Edwin B. Günther,
R., pumpe, ſprizes.

XVI. ūchukira. Sem- un meschkoħp ūchanaſ raschōjumi.

451, 1, Moriz Rosenwald, Bambergā, apini; 452, 2, W. baron
von der Recke, J., foħlu peepes, ragi, 453, 3, J. Müller Leel-
Ezer, furwis ar augleem, 25 r. 454, 4, Brantschewiż, J., puks,
455, 5, A. Hain, J., puks un lapu stahdi, 456, 6, Onofrius v.
Skazinsky, Bendri, Australijas waħaras kweeħdi, 457, 7, Graf
Lambdorff, M. Platona, weenma jeb Leifshu, ausas, 458, 8,
baron Klopman, Virsa dwejru ūchwalje meeschi, 459, 9, baron
B. v. Wolff Fianda wilna no Seemel Wahzijas aitas; no aitas
6—9 mahrzinas wilnas, 14 meħnesħu weż-żaus auns fwer 150 mahr-
zinu un paħraf.

Weħla k peeteiku ūchħees:

Pee I. ūchukira.

460, brahli Ħrumfin, Landworowā, draħts un draħts nagħas.

Pee II. ūchukira.

461, G. Mackiewicz, Wentespilī, kuga models, 462, Aug.
Klein, Wentp., uhdens muza, 14 r.

Pee V. ūchukira.

463, E. Freymann, Wentespilē, saħbači, 464, Niege, Leepajā,
Zementleetaš.

Pee VII. ūchukira.

465, L. Bertram dehli un beedri Hamelā, liħmi, kaulu un gu-
wano supersoħsatu.

Pee VIII. ūchukira.

466, J. Scheffel, Leepajā, galas preze, 467, baron v. Stempel
Rihjā, ūħċeċi, 468, Ludwig Trampendach, Junokowkā, žukurs,
469, Dr. Aug. v. Dettingen, Kalkunā, raugs, 30 k. mahrzinā,

Pee X. ūchukira.

470, J. Schuhmacher, Wentespilī, atsleħga, 471, Schuhmacher,
Wentespilī, atsleħga 472, Dr. Aug. v. Dettingen, Kalkunā, keegeli
13—15 rublu par 1000.

Pee XI. ūchukira.

473, Joh. G. Kundt, R., pulkstieni preefsch neredsigeem.

Atbilledams redaktors un ijdeweje: G. Mather.

S l u d i n a j u m i .

Seens no ūchha gada plahwuma ir daschadā wairumā pahrdohdams us ta fabrika
grunts gabala pee Seeru muissħas.